

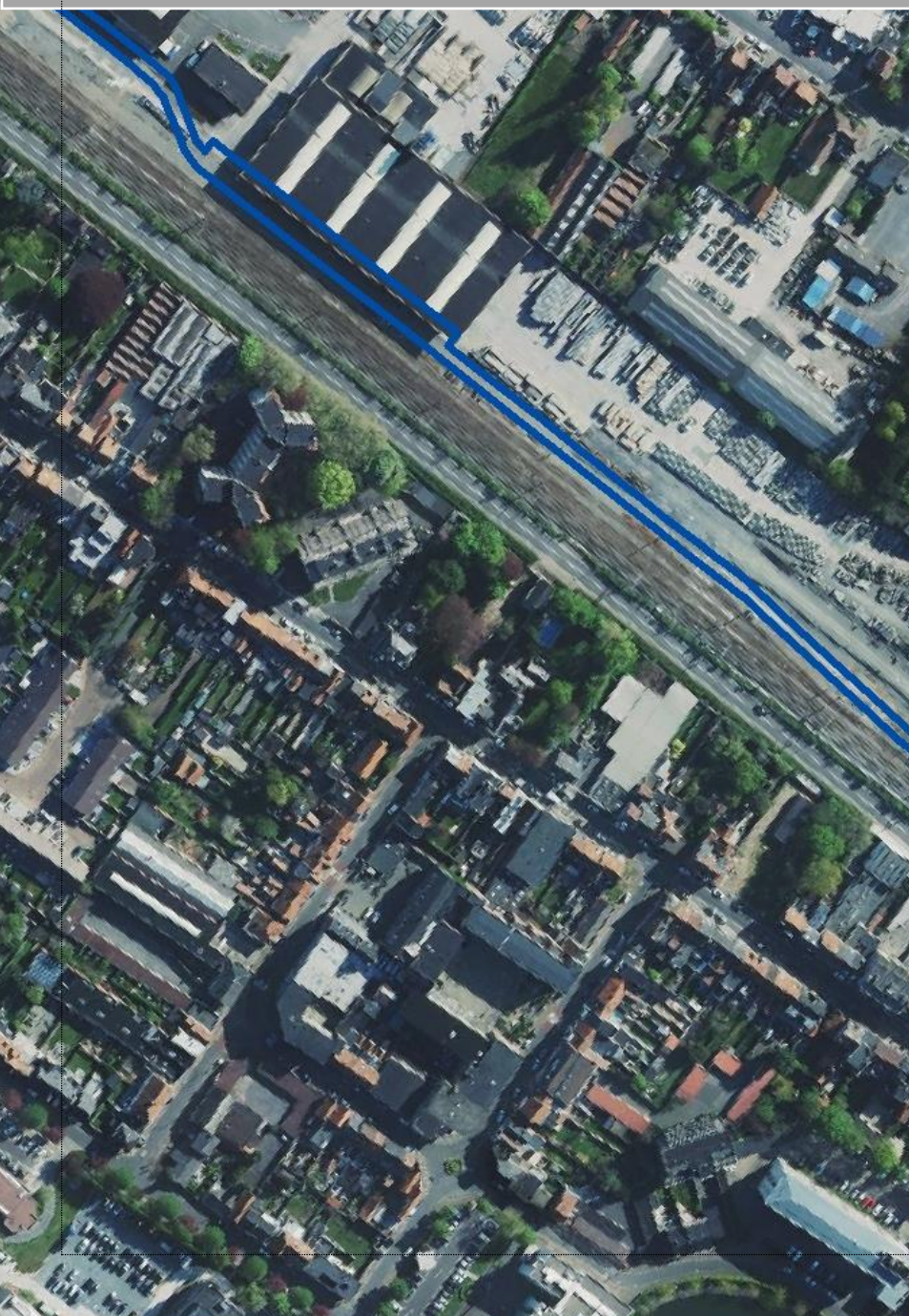
ADEDE
SEARCH & RECOVERY

2017

ARCHEOLOGIENTOTA

Leopold III laan te Roeselare (West-Vlaanderen)

ADEDE Archeologisch Rapport 201

Janssens David

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 201

Archeologienota Leopold III laan te Roeselare (West- Vlaanderen).

JANSSENS DAVID

Colofon

Uitgever	ADEDE bvba
Jaar van uitgave	2017
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	Bart De Smaele, Hadewijch Pieters & David Janssens
ISSN	2033-6810

*Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bvba.*

Inhoudsopgave

1	Administratieve fiche	- 5 -
2	Bureauonderzoek	- 10 -
2.1	Archeologische voorkennis	- 10 -
2.2	Aanleiding van het onderzoek.....	- 10 -
2.3	Doel van het onderzoek	- 10 -
2.4	Huidige situatie projectgebied	- 11 -
2.5	Beschrijving geplande werken.....	- 11 -
2.6	Randvoorwaarden	- 11 -
2.7	Werkwijze	- 11 -
3	Assessmentrapport.....	- 15 -
3.1	Landschappelijke situering van het onderzoeksgebied.....	- 15 -
3.2	Geo(morfo)logische en bodemkundige situering van het onderzoeksgebied	- 18 -
3.2.1	Tertiair geologisch	- 18 -
3.2.2	De Tertiair geologische kaart (1:50.000) geeft de lithologie van de afzettingen onder de Quartaire afzettingen weer. Ter hoogte van het volledige onderzoeksgebied is het Lid van Aalbeke (KoAa) terug te vinden. Deze vroeg-Eocene formatie vormt een donkergrijze tot blauwe, glimmerhoudende, kleilaag. De klei van het Lid van Aalbeke is een homogene mariene afzetting die bijna uitsluitend uit zeer fijnsiltige klei zonder zandfractie bestaat. De kleien van het Lid van Aalbeke zijn afgezet tijdens een eerder beperkte en discontinue transgressieve fase. De top is begraven, fosfatisch en wordt in de sequentie-stratigrafie daarom geïnterpreteerd als zijnde een maximum flooding surface. Het lid van Aalbeke maakt deel uit van de Formatie van Kortrijk, wat de onderste formatie is van de Ieper Groep (samen met de Formatie van Tielt en de Formatie van Gentbrugge). De Formatie van Kortrijk bestaat uit door de zee afgezette, i.e. mariene, kleilagen, daterend uit het Ypresiaan (Vroeg-Eoceen). De formatie wordt verder opgedeeld in 4 leden (van oud naar jong): het Lid van Mont-Héribu, Saint-Maur (of Orchies), Moen (of Roubaix) en Aalbeke. Al deze leden zijn voornamelijk opgebouwd uit kleilagen, soms kunnen meer zandige en siltige lagen voorkomen.....	- 18 -
3.2.3	Quartair geologisch	- 19 -
3.2.4	Boringen DOV	- 20 -
3.2.5	Bodem	- 21 -
3.2.5.1	Bodemtypekaart.....	- 21 -
3.2.5.2	Potentiële bodemerosie	- 22 -
3.2.5.3	Erosiegevoeligheid.....	- 23 -

3.2.5.4	Landgebruik	- 24 -
3.2.5.5	Gewestplan.....	- 25 -
3.3	Historische situering van het onderzoeksgebied	- 27 -
3.3.1	Algemene historische situering	- 27 -
3.3.2	Historisch kaartmateriaal	- 29 -
3.3.2.1	Kaart van Ferraris (1771 – 1778)	- 29 -
3.3.2.2	Atlas der Buurtwegen (1840)	- 31 -
3.3.2.3	Topografische kaart van Vandermaelen (1846 – 1854)	- 33 -
3.3.2.4	Kaart van Popp (1842 – 1879)	- 33 -
3.3.2.5	Topografische kaart van België (1884)	- 34 -
3.3.2.6	Topografische kaart (1911)	- 35 -
3.3.2.7	Trenchmap december 1917	- 36 -
3.3.2.8	Luchtfoto 1971	- 37 -
3.3.2.9	Luchtfoto 1979-1990	- 38 -
3.3.2.10	Luchtfoto 2015	- 39 -
3.4	Archeologische situering van het projectgebied.....	- 40 -
4	Besluit	- 46 -
4.1	Besluit gespecialiseerd publiek	- 46 -
4.2	Besluit breed publiek.....	- 47 -
5	Bibliografie.....	- 48 -
6	Lijst van plannen.....	- 49 -
7	Lijst van figuren	- 51 -
8	Bijlage	- 52 -

1 Administratieve fiche

Projectcode	2017E120
Site	Roeselare Leopold III laan
Projectsigle ADEDE	ROE-LEO
Ligging	Leopold III laan BE 8800 Roeselare
Bounding Box	Punt 1 (N): X: 62789,582m Y: 184070,87m Punt 2 (Z): X: 62915,822m Y: 183148,822m
Topografische kaart	Zie plannr. 1 (Onderaan paragraaf)
Kadaster	Zie plannr 3 (onderaan paragraaf)
Soort onderzoek	Archeologienota, bureaustudie
Opdrachtgever	Stad Roeselare Ter Reigerie 13 8800 Roeselare (postadres: Botermarkt 2)
Aard van de vervolgw werken	Uitbreiding bedrijvenverzamelgebouw
Uitvoerder	ADEDE bvba
Erkenningsnummer ADEDE bvba	2015/00058
Erkend archeoloog	Bart De Smaele 2015/00070 Hadewijch Pieters 2017/00168
Tijdelijke bewaarplaats archief	ADEDE bvba
Bibliografische referentie	Janssens D., 2017, Archeologienota Leopold III laan te Roeselare (West-Vlaanderen), ADEDE Archeologisch Rapport 201, Gent.
Grootte projectgebied	Ca. 4905m ²
Periode uitvoering	April/mei 2017
Themen thesaurus Onroerend Erfgoed	Archeologienota, bureauonderzoek
Verstoorde zones	Zie plannummer 4

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

ROESELARE
KONING LEOPOLD III-LAAN

Plannr. 1
Topografische kaart

2017E120 15/05/2017

© AGIV

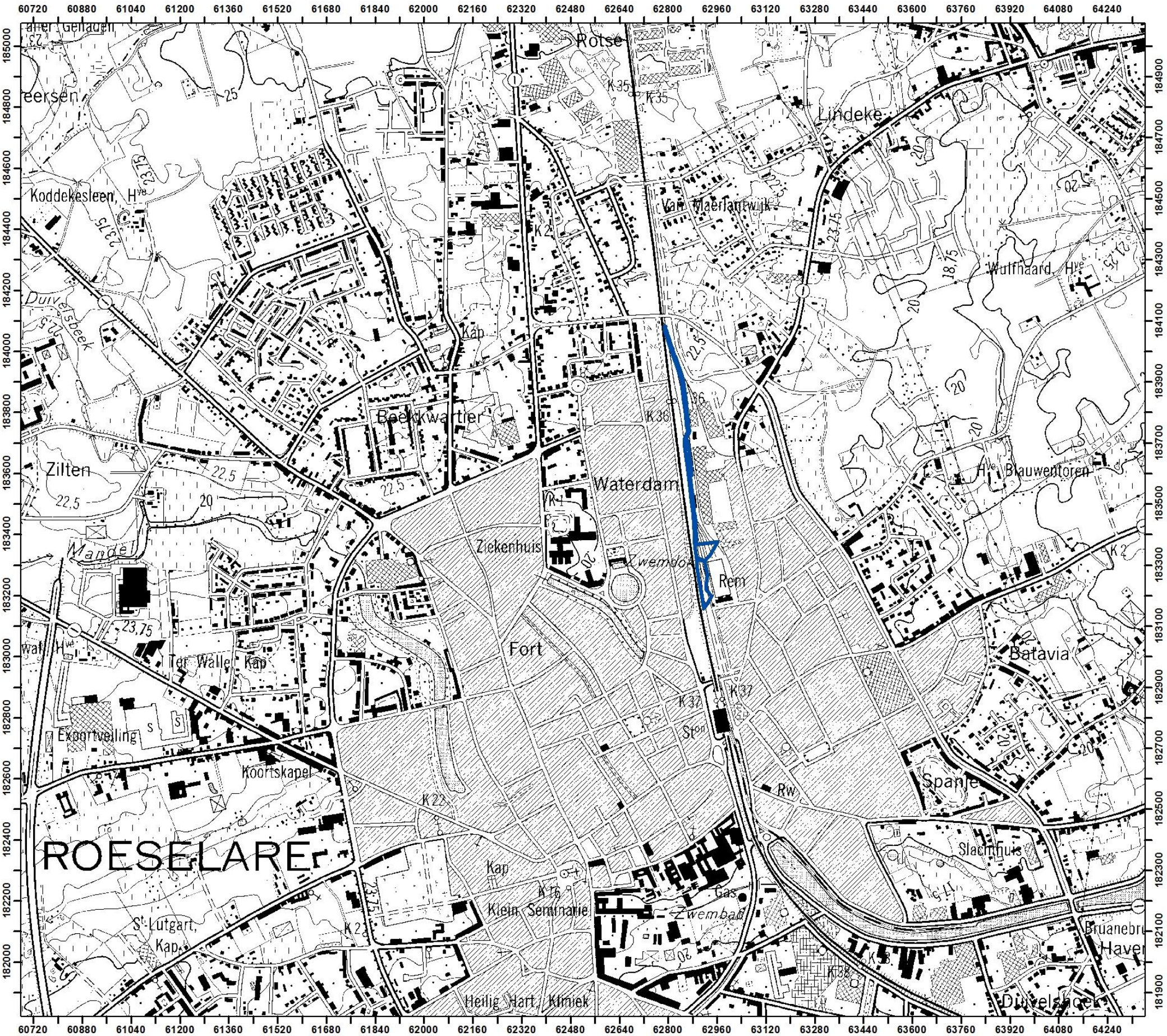
Legende

Projectgebied

N

0 900

Meter

ROESELARE
KONING LEOPOLD III-LAAN

Plannr. 2
Orthofoto 2016

2017E120 15/05/2017

© AGIV

Legende

Projectgebied

0225
Meter

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

ROESELARE
KONING LEOPOLD III-LAAN

Plannr. 3
GRB (kadaster)

2017E120 15/05/2017

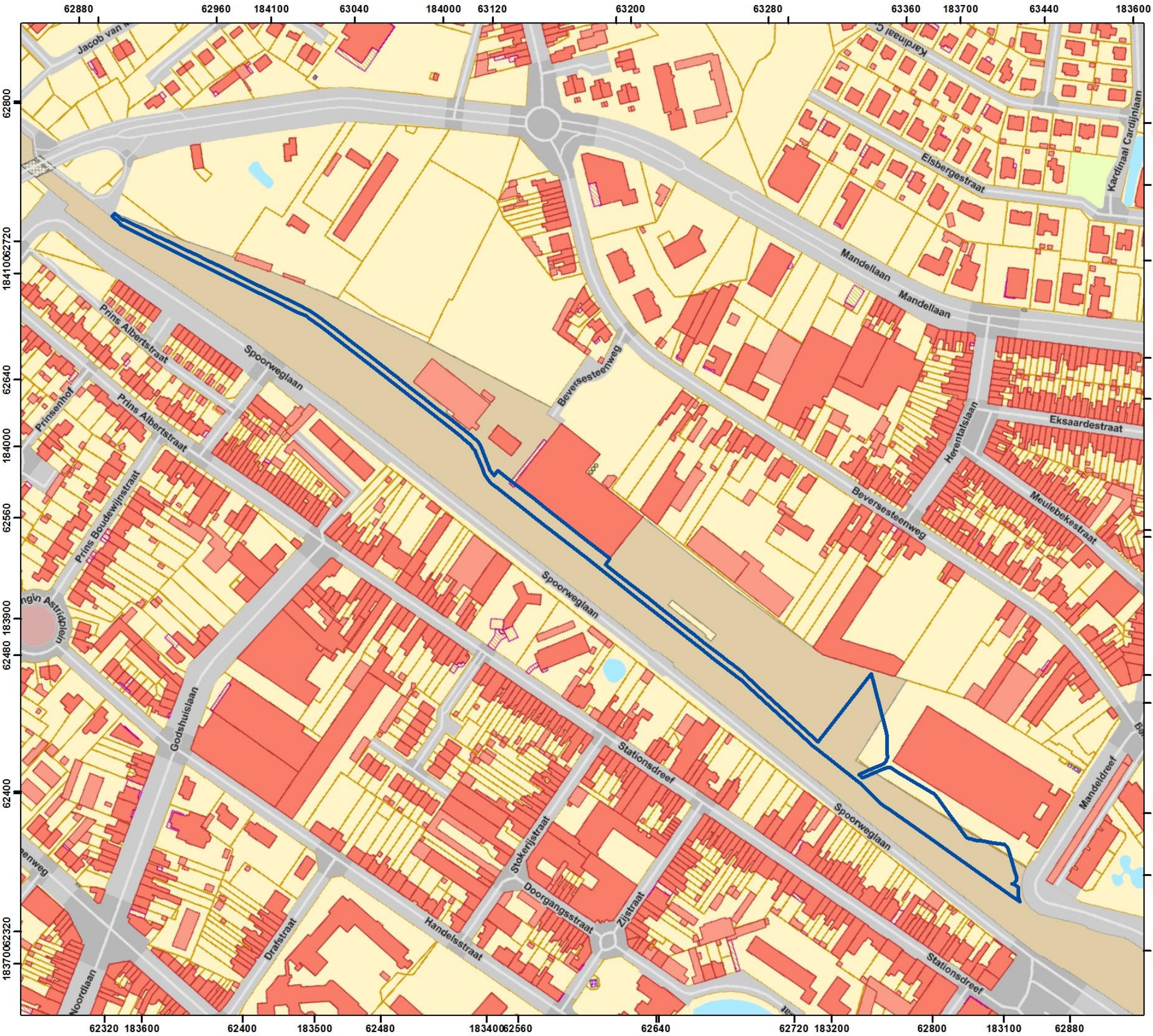
© AGIV

Legende

Projectgebied

0 225
Meter

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

ROESELARE
KONING LEOPOLD III-LAAN

Plannr. 4
Gekende verstoorde zones

2017E120 15/05/2017

© AGIV

Legende

Projectgebied

Verharding

Bebouwing

N

0

225

Meter

2 Bureauonderzoek

2.1 Archeologische voorkennis

Binnen de contouren van het projectgebied werd nog geen voorgaand archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem uitgevoerd. Wel maakt de Centraal Archeologische Inventaris (CAI) melding van enkele reeds uitgevoerde archeologische onderzoeken en cartografische indicatoren (archeologisch interessante plaats) in de nabije omgeving van het projectgebied. Verder werden voor enkele zones in de ruime omgeving van het projectgebied reeds archeologienota's opgesteld. De meldingen en relevante informatie uit de nota's worden in "*§3.4. Archeologische situering van het projectgebied*" nader toegelicht.

2.2 Aanleiding van het onderzoek

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt. De initiatiefnemer is daarom verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

2.3 Doel van het onderzoek

Deze archeologische nota heeft tot doel om door middel van de bestaande archeologische, geografische, geologische, en historische bronnen de mogelijkheid tot het aantreffen van archeologisch waardevolle sites binnen het projectgebied te onderzoeken. Aan de hand van de verzamelde informatie wordt vervolgens een programma van maatregelen opgesteld met het doel de archeologische kennis te bewaren voor de volgende generaties.

Volgende onderzoeksvragen worden in deze archeologienota behandeld:

- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied?
- Zijn er archeologische sites met relevante cultuurhistorische waarde gekend op of in de omgeving van het onderzoeksgebied?
- Hoe evolueerde het historisch landgebruik van het onderzoeksgebied?
- Hoe evolueerde de historische bebouwing van het onderzoeksgebied?

- Wat is de potentiële impact van de geplande werken op het cultuurhistorisch en archeologisch erfgoed?

2.4 Huidige situatie projectgebied

De huidige toestand waarbinnen de ingrepen zullen plaatsvinden vallen te situeren ten oosten van de huidige spoorwegverbinding. Deze zone is volledig verhard zoals zichtbaar op verschillende luchtfoto's.

2.5 Beschrijving geplande werken

De Stad Roeselare zal samen met de provincie West-Vlaanderen de ontbrekende fietsschakel langs de spoorweg tussen de TRAX-site en de Koning Leopold III-laan realiseren. Dit fietspad zal aangelegd worden op grond in eigendom van Infrabel. Het fietspad zelf heeft ongeveer een lengte van 1 km, met een breedte van 3,5m. Het fietspad zal aangelegd worden door middel van 15 cm betonverharding, wanneer de ondergrond niet stabiel genoeg is komt hierbij nog 20 cm door middel van het infrezen van kalk. Links en rechts van het fietspad komt een afsluiting op 0,75m van het fietspad. In totaal (zone tussen de afsluiting) wordt zo'n 4905m² grond ingenomen voor de aanleg van dit fietspad. Over een strook van ca. 116m en een breedte van 6 meter zal er een verbreding van de rijstrook in betonverharding plaatsvinden. Hoewel aan de hand van de plannen een deel van het onderzoeksgebied binnen de reeds geëvalueerde Trax site ligt, zal dit niet meegenomen worden in deze evaluatie.

2.6 Randvoorwaarden

Door de aanwezigheid van verharding is het fysisch onmogelijk eventueel vervolgonderzoek met ingreep in de bodem aan te vangen voorafgaand aan het verkrijgen van de vergunning.

2.7 Werkwijze

Dit bureauonderzoek heeft tot doel de aanwezigheid en de bewaringstoestand van de archeologische resten binnen het projectgebied in te schatten, alsook de impact van de geplande werken op het aanwezige archeologische erfgoed. Op basis van de verworven kennis kunnen concrete aanbevelingen geformuleerd worden voor een eventuele verder prospectie-/opgravingsstrategie. De archeologische verwachting van het projectgebied wordt gebaseerd op gekende geologische, landschappelijke, archeologische, historische en geografische bronnen. Hiervoor wordt beroep gedaan op gekende literatuur, de Centraal Archeologische Inventaris, het Geoportaal van Onroerend Erfgoed en de

Databank Ondergrond Vlaanderen. Dit alles wordt vervolgens samengelegd met topografische kaarten, recente luchtfoto's, kadasterkaarten en plannen van de gekende/geplande toestand.

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

ROESELARE
KONING LEOPOLD III-LAAN

Plannr. 6
Inplantingsplan geplande toestand

2017E120 15/05/2017

© AGIV, opdrachtgever

Legende

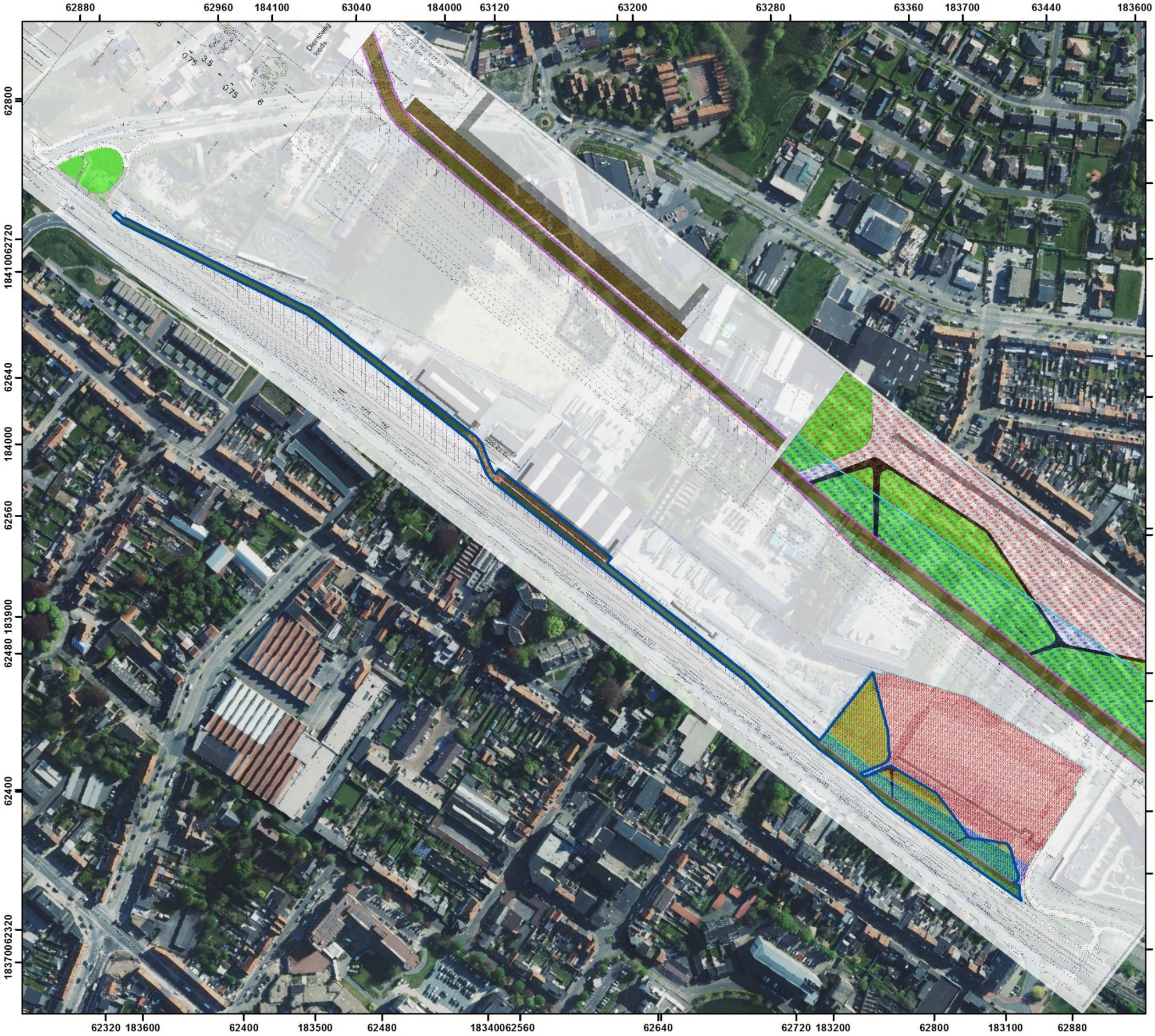
Projectgebied

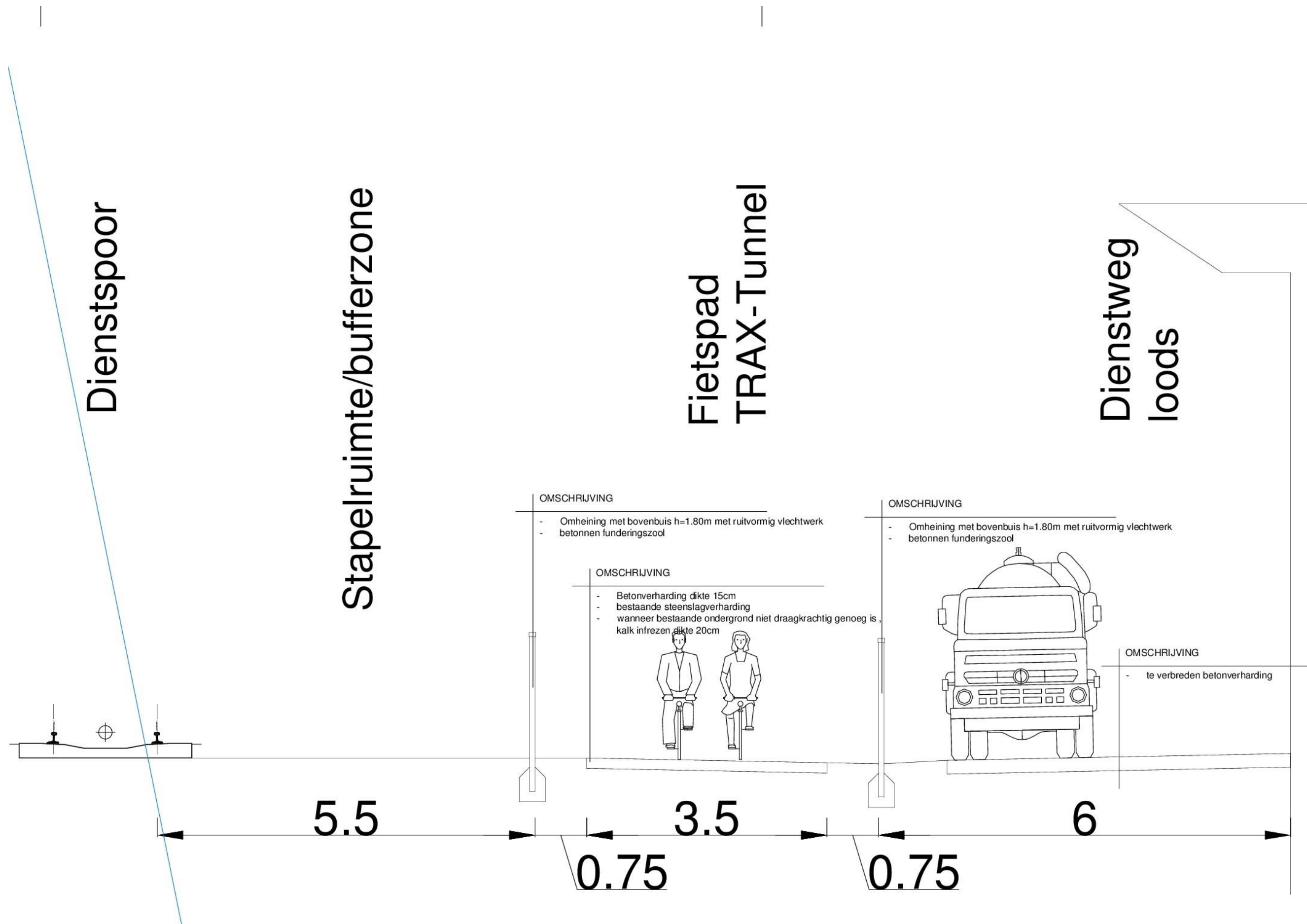
N

0

225

Meter

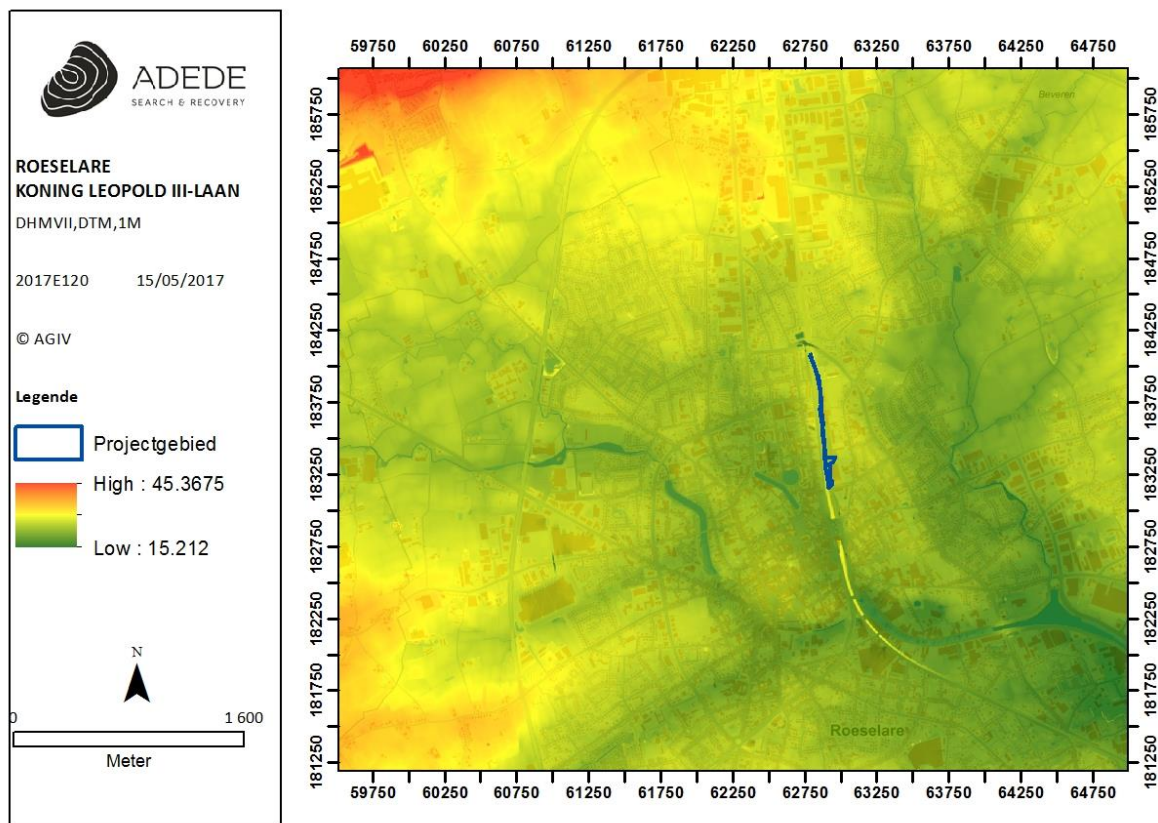

3 Assessmentrapport

3.1 Landschappelijke situering van het onderzoeksgebied

Het plangebied ligt in het IJzer-Leie-interfluvium, op de rand van de Vlaamse Vallei in het zandleemgebied dat ook Overgangsgebied wordt genoemd¹.

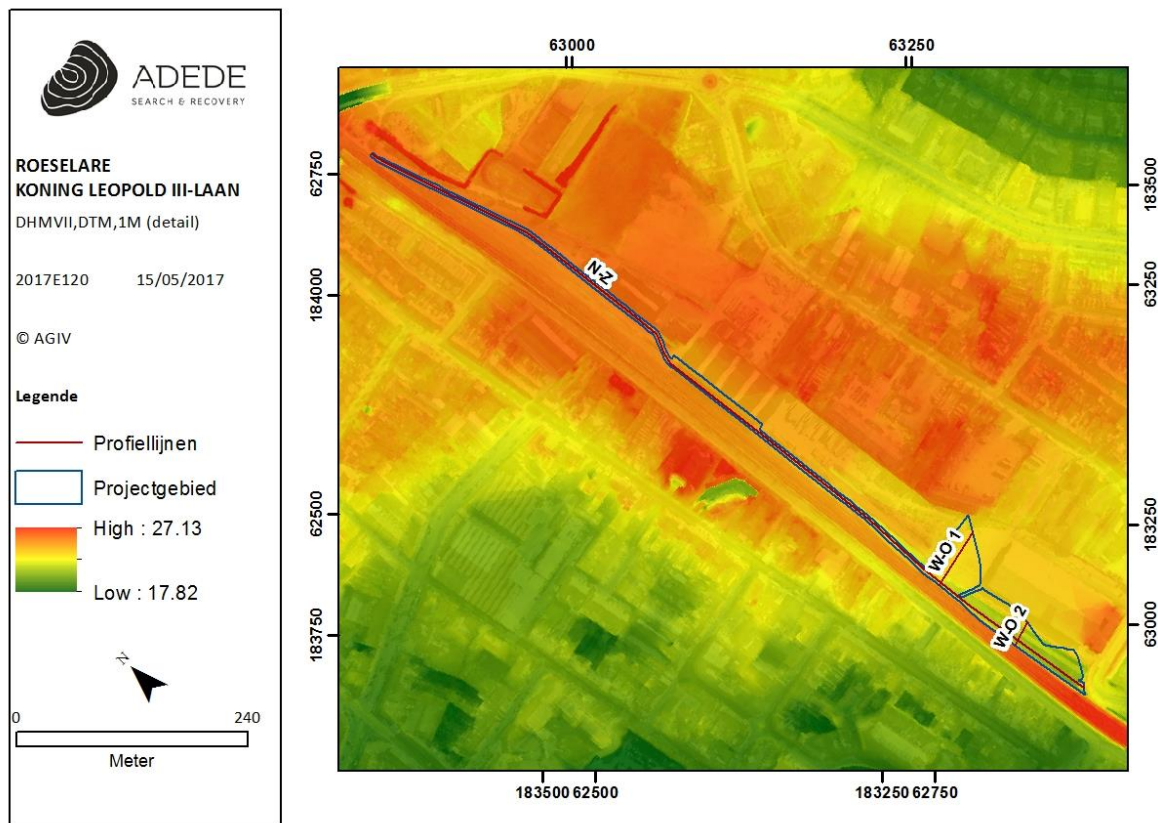
Het landschap is licht golvend tot golvend en bestaat uit verschillende plateaus waarvan de toppen schommelen tussen 40 m en 50 m TAW. De voornaamste plateaus zijn het plateau van Torhout–Wijnendale (51 m TAW), het plateau van Lichtervelde–Hoogdele (49 m TAW), op ruim 5 kilometer ten noorden van het plangebied en de heuvelrij van Klerken–Staden en Geluveld (45 m TAW) op een negental kilometers ten westen van het plangebied.

Figuur 1. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m.

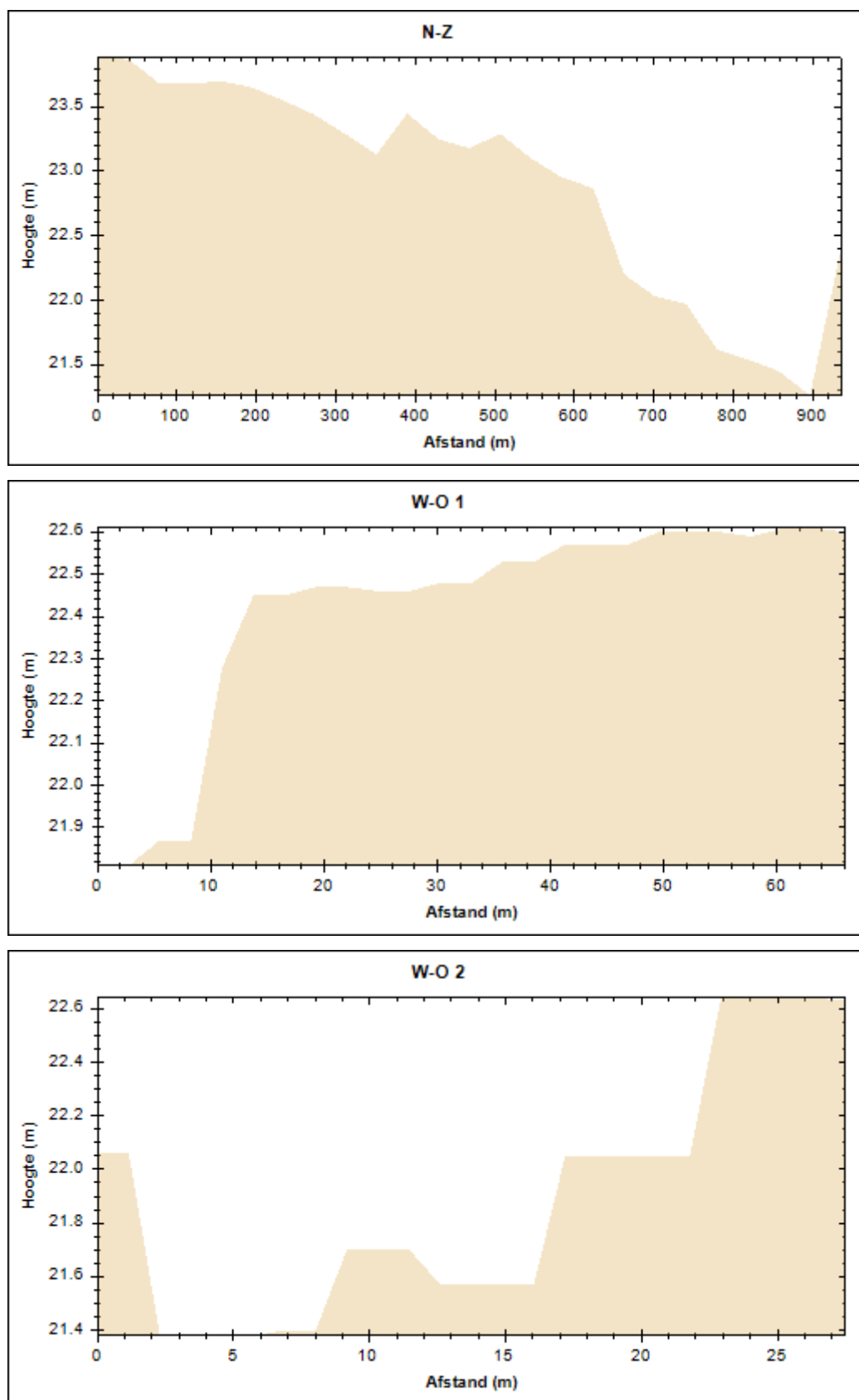
Onderstaand fragment van het Digitale Hoogtemodel laat alvast een ophoging van de spoorwgomgeving vermoeden.

¹ Bogemans en Baeteman, 2006.

Figuur 2. Situering van het projectgebied op het DHM VII, digitaal terreinmodel 1m (detail).

Op het digitaal hoogtemodel van Vlaanderen II, digitaal terreinmodel met raster 1m en de hoogteprofielen van het projectgebied is te zien dat het projectgebied zich tussen de 21.5 en 23.5m TAW bevindt. Het leeuwendeel van het projectgebied heeft echter een hoogte van 22m TAW. In het zuiden van het projectgebied bevindt zich immers een kleine, lokale verhoging die niet permanent is, waarschijnlijk gaat het hier om tijdelijke grondstockage. Het plateau van Lichtervelde–Hooglede en de heuvelrij van Klerken–Staden en Geluveld vormen de scheidingskam tussen het IJzer- en het Leiebekken. Het plangebied bevindt zich in het Leiebekken. De Mandel is een bijrivier van de Leie en tevens rond het plangebied de belangrijkste rivier. De stad Roeselare heeft zich ontwikkeld aan de oevers van de Mandel. De kern van deze stad en ook het plangebied ligt in het stroomgebied van deze rivier. Net ten noorden van het projectgebied bevindt zich tegenwoordig het kanaal tussen Roeselare en de Leie, van de loop van de oude Mandel is weinig bewaard gebleven.

Figuur 3. Hoogteprofielen van het projectgebied.

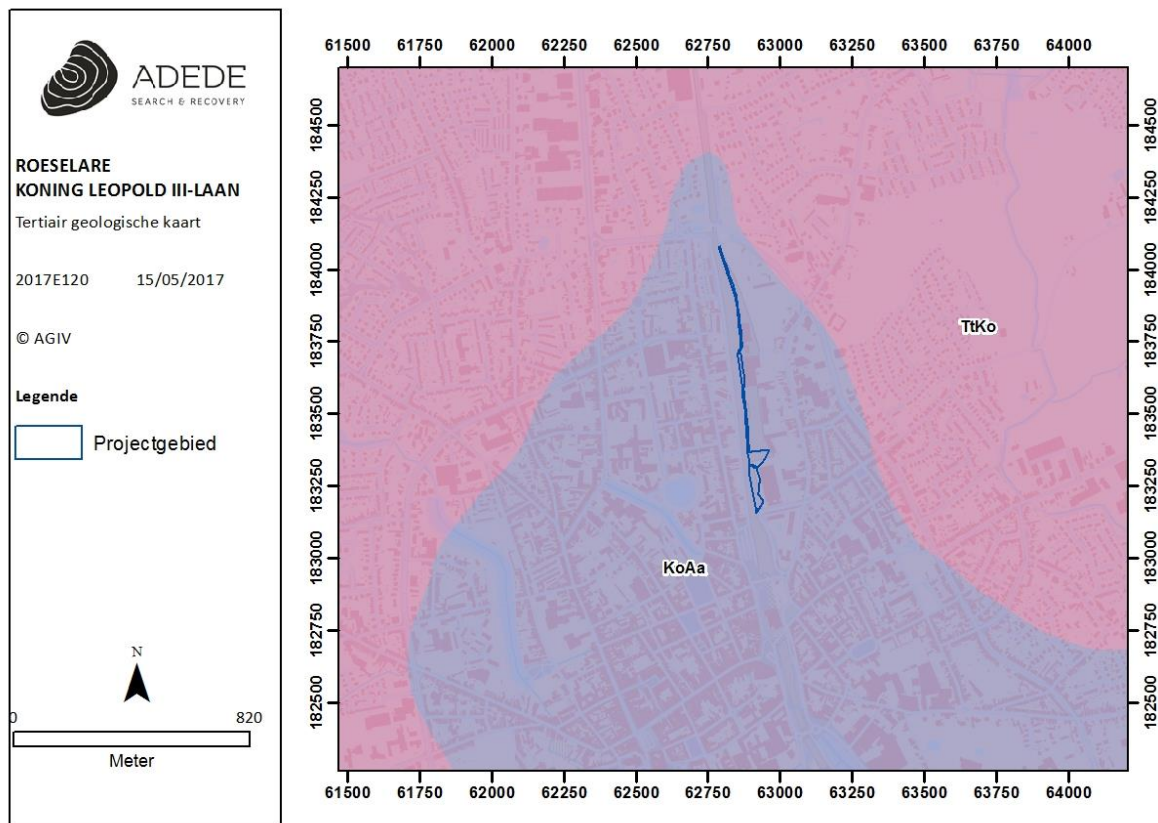
3.2 Geo(morfo)logische en bodemkundige situering van het onderzoeksgebied

3.2.1 Tertiair geologisch

De Tertiair geologische kaart (1:50.000) geeft de lithologie van de afzettingen onder de Quartaire afzettingen weer. Ter hoogte van het volledige onderzoeksgebied is het Lid van Aalbeke² (KoAa) terug te vinden. Deze vroeg-Eocene formatie vormt een donkergrijze tot blauwe, glimmerhoudende, kleilaag. De klei van het Lid van Aalbeke is een homogene mariene afzetting die bijna uitsluitend uit zeer fijnsiltige klei zonder zandfractie bestaat. De kleien van het Lid van Aalbeke zijn afgezet tijdens een eerder beperkte en discontinue transgressieve fase. De top is begraven, fosfatisch en wordt in de sequentie-stratigrafie daarom geïnterpreteerd als zijnde een maximum flooding surface. Het lid van Aalbeke maakt deel uit van de Formatie van Kortrijk, wat de onderste formatie is van de Ieper Groep³ (samen met de Formatie van Tielt en de Formatie van Gentbrugge). De Formatie van Kortrijk bestaat uit door de zee afgezette, i.e. mariene, kleilagen, daterend uit het Ypresiaan (Vroeg-Eoceen). De formatie wordt verder opgedeeld in 4 leden (van oud naar jong): het Lid van Mont-Héribu, Saint-Maur (of Orchies), Moen (of Roubaix) en Aalbeke. Al deze leden zijn voornamelijk opgebouwd uit kleilagen, soms kunnen meer zandige en siltige lagen voorkomen.

² Bogemans F., 2007, Toelichting bij de quartairgeologische kaart, kaartblad 19-20, Veurne - Roeselare, Vrije Universiteit Brussel, Brussel.

³ Lithostratigrafische tabel van het Neogeen en Paleogeen (Tertiair), DOV

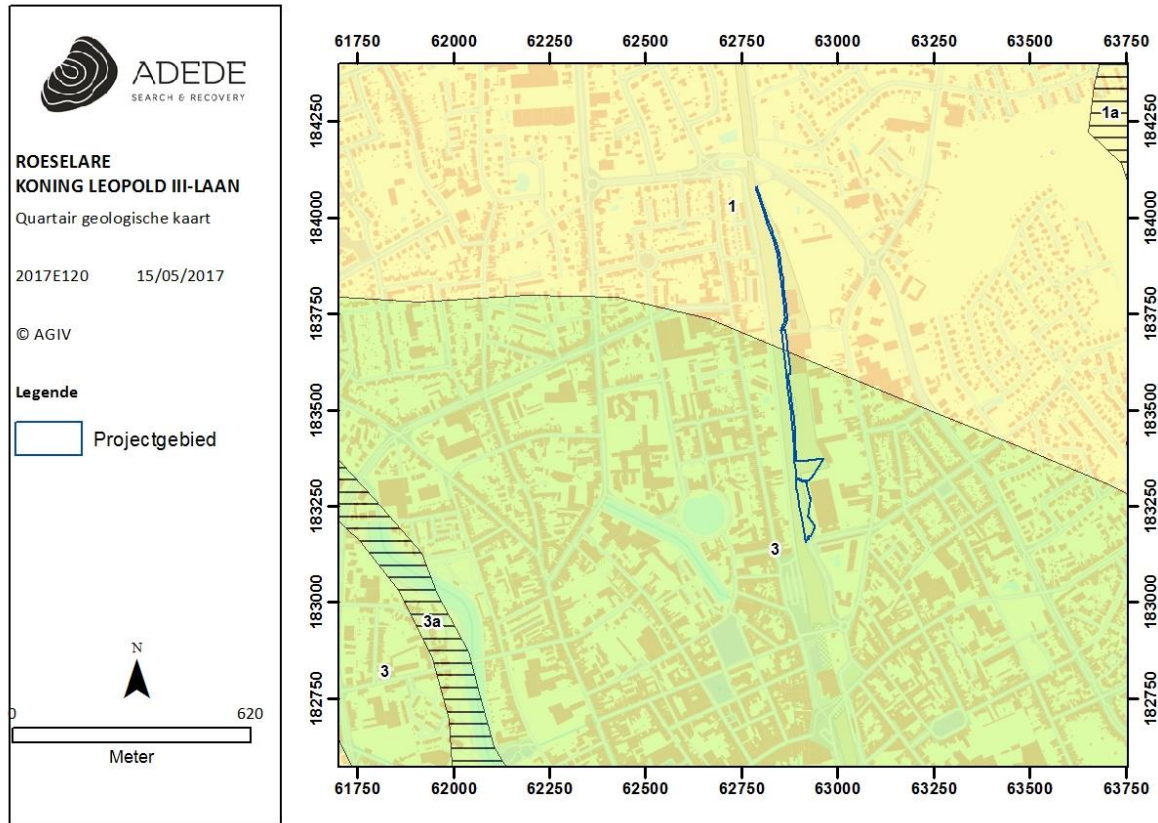
Figuur 4. Situering van het projectgebied op de tertiair geologische kaart.

3.2.2 Quartair geologisch

Het zuidelijke deel van het onderzoeksgebied is gesitueerd in eenzelfde quartaire afzetting, met name **profieltype 3**. Bij dit profieltype⁴ zijn er geen Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen aanwezig bovenop de Pleistocene sequentie. De opbouw van dit profieltype is als volgt: **FLPw**: Dit zijn fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) bedekt door **ELPw en/of HQ**: Dit zijn eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) of mogelijk Vroeg-Holocene. In het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen bestaan deze afzettingen voornamelijk uit silt (loess) en in de meer noordelijke en centrale delen van Vlaanderen, waar het onderzoeksgebied zich bevindt, zijn deze opgebouwd uit zand tot zandleem. Anderzijds kunnen er eveneens hellingsafzettingen van het quartair aanwezig zijn. Deze laatste karteereenheid kan mogelijk lokaal afwezig zijn.

⁴ Bogemans F., 2005, *Legende overzichtskaart quartairgeologie Vlaanderen*, Vrije Universiteit Brussel, Brussel.

Profieltype 1, ten noorden, betekent dat de ondergrond ter hoogte van het plangebied bestaat uit eolische afzettingen van het Weichseliaan (laat-Pleistoceen) (code *ELPw*) en/of hellingsafzettingen van het Quartair (code *HQ*)

Figuur 5. Situering van het projectgebied op de quartair geologische kaart.

3.2.3 Boringen DOV⁵

Ter hoogte van het onderzoeksgebied zelf werden in het verleden nog geen boringen uitgevoerd. Wanneer gekeken wordt naar mogelijke boringen in een straal van 200 m rondom het onderzoeksgebied, kan men er enkele terugvinden:

- GEO-75/398-e (ca. 170 m ten noorden):
 XY(Lambert72) 63670 182100
 - 0,00 – 0,50 m: Geroerd
 - 0,50 – 10,00 m: Quartaire afzettingen
- GEO-75/398-f (ca. 180 m ten noorden):
 XY(Lambert72) 63760 182109

⁵ <https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/index.html>

- 0,00 – 1,50 m: Geroerd
- 1,50 – 10,00 m: Quartaire afzettingen

De beschreven boringen dateren van 1975 waardoor de mogelijkheid bestaat dat deze niet meer representatief zijn voor de huidige toestand. Ook liggen de boringen relatief ver van het onderzoeksgebied, waardoor lokale variaties een foutief idee geven van de quartaire afzettingen in het onderzoeksgebied. Voor de volledigheid worden ze hier wel opgenomen.

Boringen uitgevoerd in 2017 ter hoogte van de TRAX site hebben eveneens een verstoring aangetoond van de ondergrond. Hier werden de boringen op een diepte van 20 cm stopgezet omdat men stootte op een verharding⁶.

3.2.4 Bodem

In dit hoofdstuk worden achtereenvolgens de bodemtypekaart, potentiële bodemerosiekaart, erosiegevoeligheidskaart en het bodemgebruiksbestand besproken.

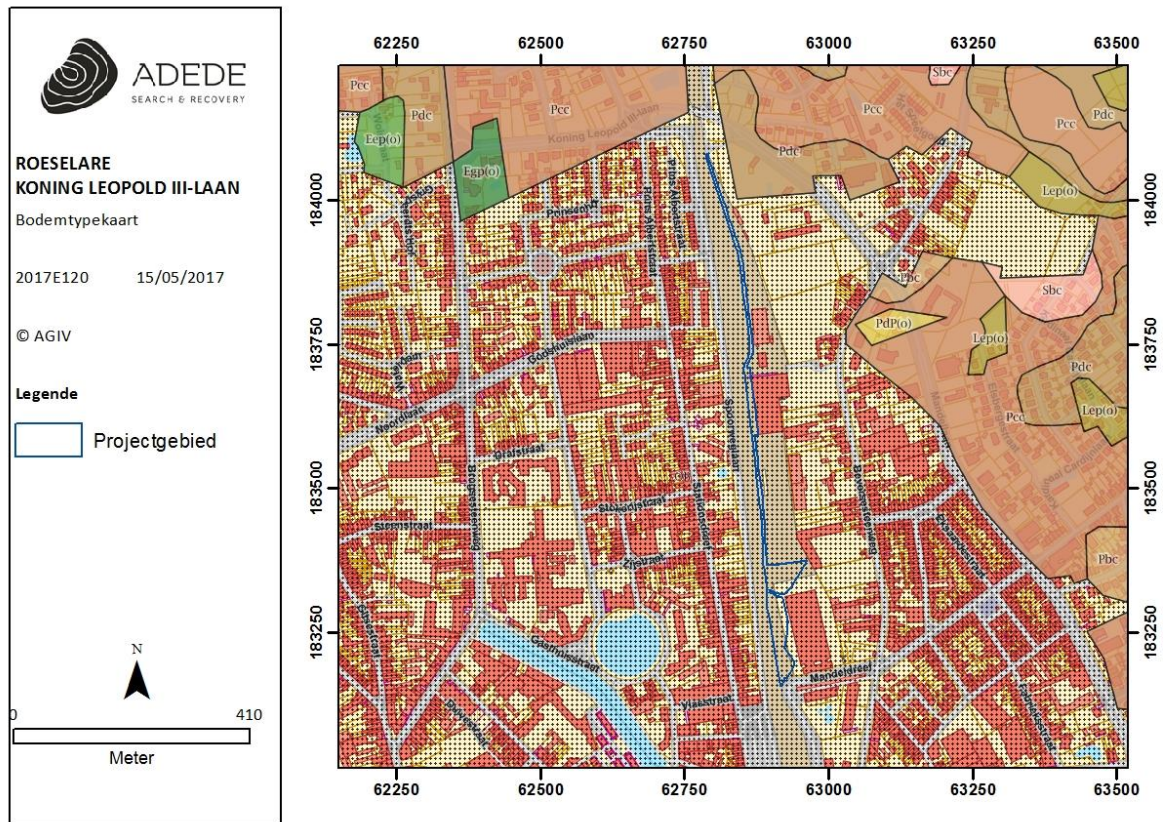
3.2.4.1 Bodemtypekaart⁷

Op de bodemtypekaart wordt ter hoogte van het onderzoeksgebied '**OB**' en '**Pcc**' als bodemtype teruggevonden.

- **OB**: Dit duidt op een bebouwde zone waarbij het bodemprofiel gewijzigd of vernietigd is door ingrepen van de mens. Deze bodems weerspiegelen niet het originele bodemprofiel. Deze zone spreidt zich buiten het onderzoeksgebied verder uit naar het noorden en het westen.
- **Pcc**: Hoewel dit type niet gekarteerd staat binnen het onderzoeksgebied komt het wel voor in de onmiddellijke omgeving ervan en kan het een indicatie geven naar de verwachte ondergrond. De bouwvoor is grijsbruin, 25-30 cm dik en goed humeus. Bij de gedegradeerde eenheden met verbrokkelde textuur B, werd bij de in cultuurname een deel van de uitlogingshorizont met de bouwvoor vermengd tot een homogeen goed humeuze Ap, waaronder een bruingele overgangshorizont, 20-30 cm dik, voorkomt. De verbrokkelde textuur B situeert zich tussen de 50 en 80 cm. Veel van deze gronden zijn beïnvloed door de Tertiaire onderliggende formaties welke op wisselende diepte een gevarieerd substraat vormen. Zoals alle matig droge licht zandleemgronden zijn deze bodems gemakkelijk te bewerken en weinig beperkt.

⁶ ACKE B., et al, ARCHEOLOGIENOTA ROESELARE TRAX-SITE (prov. WEST-VLAANDEREN)

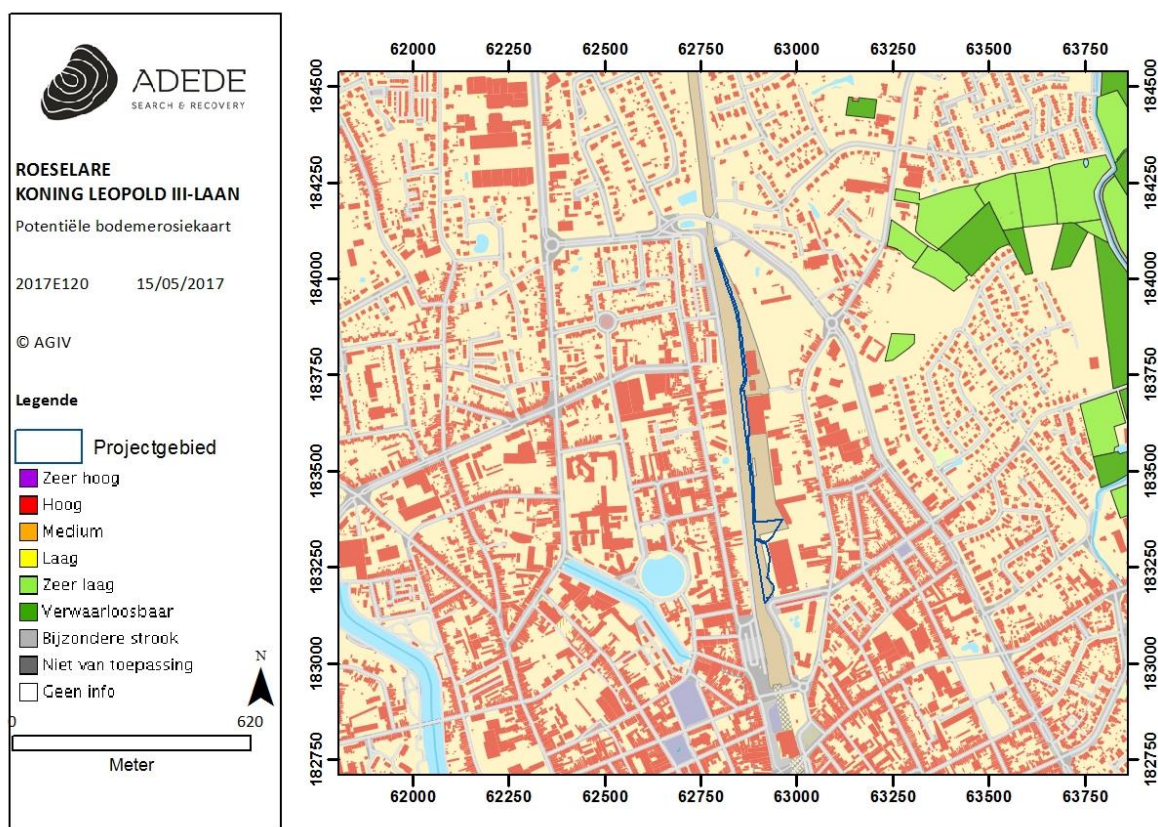
⁷ Van Ranst E. & Sys C., 2000, Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000), Laboratorium voor Bodemkunde, Gent.

Figuur 6. Situering van het projectgebied op de bodemtypekaart.

3.2.4.2 Potentiële bodemerosie

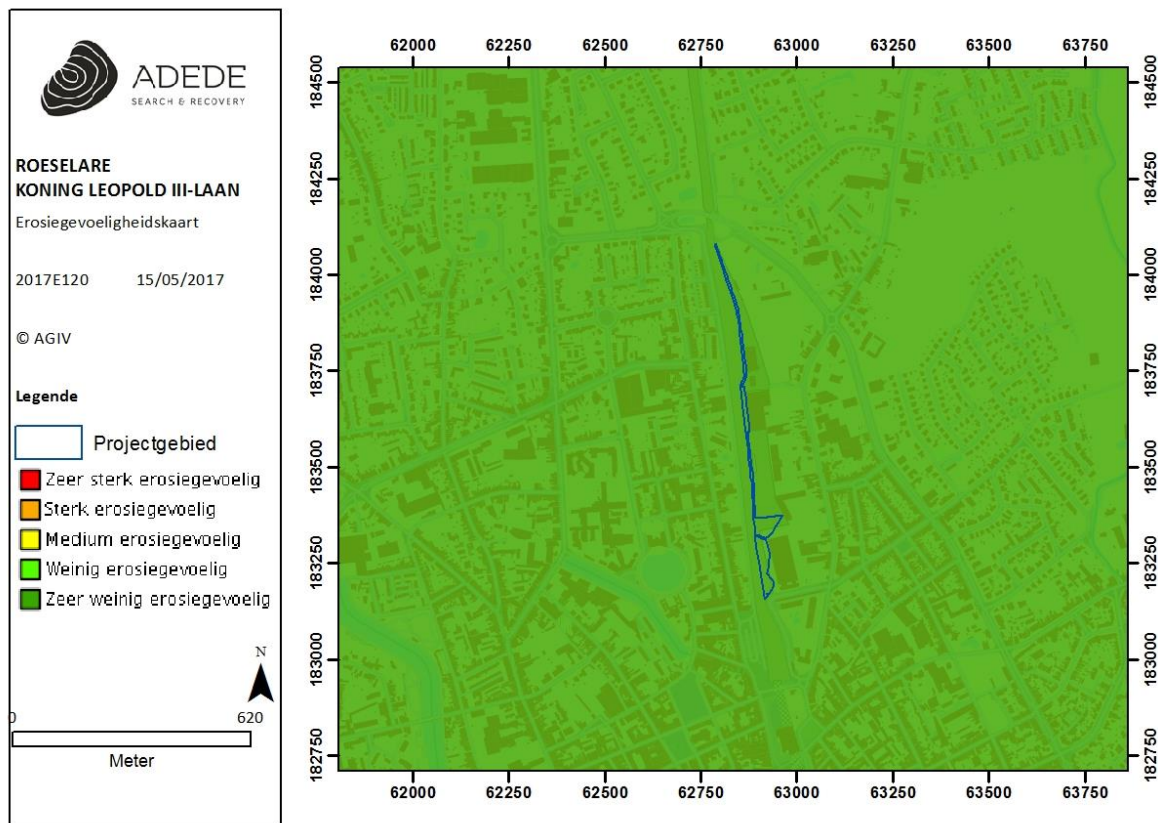
De potentiële bodemerosie per perceel houdt rekening met onder meer het bodemtype, de hellingsgraad en de hellingslengte van het perceel. Het houdt echter geen rekening met het huidige landgebruik. Voor het onderzoeksgebied zijn er geen exacte waarden beschikbaar. Ter hoogte van het onderzoeksgebied varieert de totale potentiële erosie van zeer laag tot verwaarloosbaar.

Figuur 7. Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart.

3.2.4.3 Erosiegevoeligheid

Het onderzoeksgebied is benoemd als zijnde van erosiegevoeligheid klasse 4, wat wil zeggen dat er zeer weinig erosiegevoeligheid is.

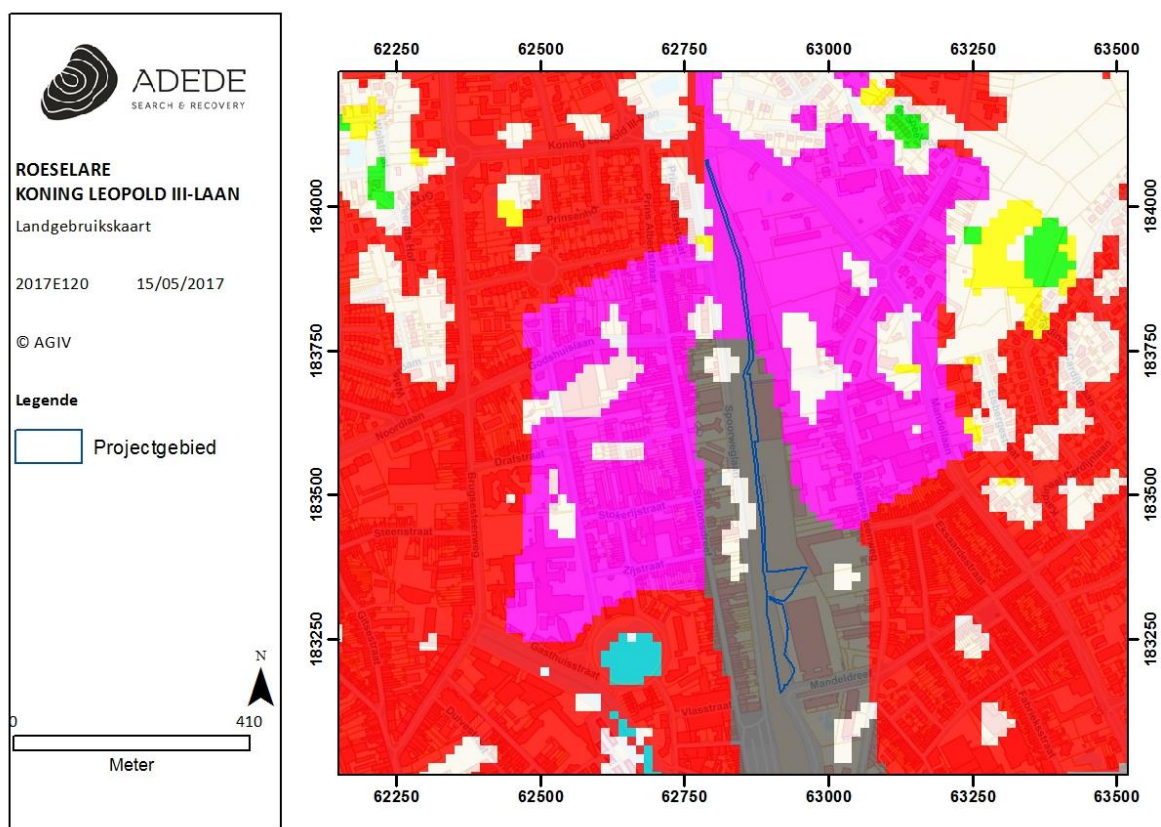

Figuur 8. Situering van het projectgebied op de erosiegevoeligheidskaart.

3.2.4.4 Landgebruik

Om het landgebruik ter hoogte van het onderzoeksgebied na te gaan werd gebruik gemaakt van het bodemgebruiksbestand, opname 2001. Hierop valt te zien dat het onderzoeksgebied als volgt gekarteerd staat:

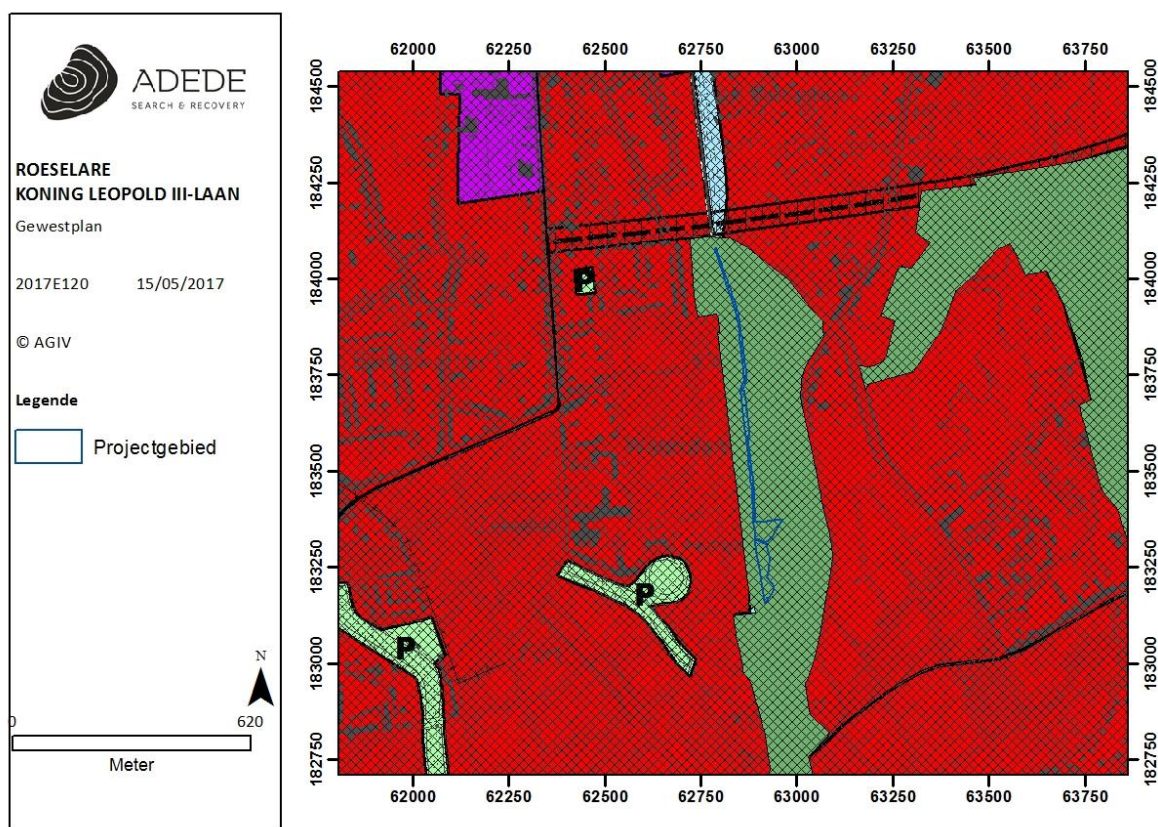
- **Akkerbouw (wit):** Hierbij wordt de bodem gebruikt in rotatiesystemen waarbij jaarlijks gewassen worden geoogst, inclusief braakland. Hieruit bestaat het onderzoeksgebied voor het grootste deel.
- **Industrie- en handelsinfrastructuur (paars):** Het grootste deel van het gebied wordt bedekt door artificiële structuren. Deze infrastructuur (gebouwen, loodsen, ...) hebben een industriële of handelsfunctie.

Figuur 9. Situering van het projectgebied op het bodemgebruiksbestand.

3.2.4.5 Gewestplan

Het onderzoeksgebied is ingedeeld als milieubelastend industriegebied (1002) op het gewestplan.

Figuur 10. Situering van het projectgebied op het gewestplan.

3.3 Historische situering van het onderzoeksgebied

3.3.1 Algemene historische situering

De oudste sporen van menselijke activiteit in de regio rond Roeselare dateren uit het epi-paleolithicum (ca. 9000 v.Chr.). De eerste nederzettingen die zijn aangetroffen met woningen op palen en platforms situeren zich op de hoger gelegen zandruggronden aan de Mandel en dateren uit het neolithicum.

De oudste bewoningskern van Roeselare is ontstaan aan een kruispunt van twee Romeinse heirbanen, die van Bavai-Rijsel-Menen-Roeselare-Brugge-Aardenburg en die van Doornik-Kortrijk-Wijnendale-Oudenburg. Het gebied werd bevoeid door de Mandel en de St.-Amandsbeek. De ontwikkeling kan zijn gegaan van een Romeinse villa met een vicus naar een kleine stedelijke kern.

In 822 wordt Roeselare voor het eerst vermeld in een schriftelijke bron, namelijk als "Roslar" in een oorkonde waarin Lodewijk de Vrome het gebied schenkt aan de St.-Pietersabdij van St.-Amand-les-Eaux in Noord-Frankrijk. In 957 krijgt de nederzetting toelating om zich te versterken tegen de invallen van de Noormannen. Vermoedelijk betreft het 's Gravenwal, bij Sanderus (1641) aangeduid als een versterkte woning op een omwalde terp ten westen van de St.-Michielskerk (cf. infra). Hetzelfde charter verschaft ook het privilege tot het houden van een wekelijkse markt. Rond 1250 krijgt Roeselare stadsrechten van Margaretha van Constantinopel⁸.

In dezelfde eeuw worden het St.-Jansgasthuis aan de Mandel, ter hoogte van het huidige Klein Seminarie in de Zuidstraat en een hal met belfort, centraal op de Grote Markt gebouwd.

In de 14de en 15de eeuw fungeert Roeselare als centrum van de weefnijverheid. Door middel van een keure van 1357 wordt de nijverheid beschermd tegen Gentse inmenging. Toch treedt er een recessie op aan het eind van de 15de eeuw vanwege een prijzenslag met de omringende concurrerende steden. In 1488 worden onder meer de hal, het belfort en de St.-Michielskerk verwoest bij een inval en plundering door huurlingen van Maximiliaan van Oostenrijk. Hierna worden de verwoeste gebouwen herbouwd in laatgotische stijl met financiële steun van Filips van Kleef, heer van Wijnendale.

De Beeldenstorm in 1566 gaat ook aan Roeselare niet voorbij en de inboedel van de St.-Michielskerk en de heiligenbeelden van de stadshal worden vernield. Door het hieropvolgende uitbreken van de 80-jarige oorlog (1568-1648) wijken veel ambachtslieden, o.m. talrijke wevers en intellectuelen uit naar Nederland, maar ook naar Duitsland en Engeland. Aan het eind van de 80-jarige oorlog is er een periode van rust onder Albrecht en Isabella (1598-1621), die leidt tot het herstel van de St.-Michielskerk in 1641. Ook de stadshal wordt hersteld en kloosterscholen als paters augustijnen (1635) en grauwezusters (1678) worden gebouwd. Beide laatste vormen de kern van de huidige

⁸ DOCHY, B., 1949

onderwijsinstellingen, respectievelijk het Bisschoppelijk College of Klein Seminarie en de scholen van de grauwezusters Franciscanessen. Ook wordt een stadsschool opgericht⁹.

Na de 80-jarige oorlog wordt de linnennijverheid opnieuw opgestart. Op de kaart van Sanderus uit 1641 staat een tweede marktplaats afgebeeld, de z.g. "Nieuwe maert" ten noordwesten van de Grote Markt. Door de Frans-Spaanse oorlogen kan er toch geen echte economische heropleving plaatsvinden. In 1704 stort het verwaarloosde belfort in en beschadigt daarbij de hal. In 1711 wordt daarom een kleine, voorlopige hal gebouwd op een nieuwe locatie aan de zuidoostkant van de markt, in plaats van centraal.

In de achttiende eeuw is een periode van bloei door het Oostenrijks bewind en de daaropvolgende Franse bezetting. Halverwege de achttiende eeuw, wordt de steenweg Brugge-Roeselare-Menen-Rijsel die in het stadscentrum samenvalt met de as Ieper-, Zuid- en Noordstraat aangelegd. Tussen 1769 en 1771 wordt een nieuw stadhuis met hal gebouwd ter vervanging van de in 1749 afgebrande, voorlopige hal. De linnenproductie schiet aan het eind van de achttiende eeuw tijdens de Franse bezetting de hoogte in.

In de eerste helft van de 19de eeuw zakt de linnennijverheid weer, grotendeels omdat het een huisnijverheid was en deze niet kon concurreren met het mechanisch gesponnen garen uit Engeland. Vanaf het midden van de 19de eeuw zorgen nieuwe infrastructuurwerken echter voor een heropleving van handel en nijverheid. In deze periode worden de spoorlijnen aangelegd en het wegennet uitgebreid o.m. van Roeselare naar Passendale, Hooglede, Oostnieuwkerke en Beveren. Ook het tussen 1862 en 1872 gegraven kanaal Roeselare-Ooigem biedt een belangrijke voorwaarde voor de industriële opleving.

De in de tweede helft van de 19de eeuw ingezette mechanisatie van de spin- en weefnijverheid leidt tot de bouw van fabrieken geconcentreerd aan de toen ook nieuwe waterspaarbekkens: het Grote Bassin op de Mandel, het Kleine Bassin op de St.-Amandsbeek (1862-1863) en de Ronde Kom uit 1882. Door de industrialisatie groeit de bevolking van Roeselare snel aan en wordt de stad uitgebreid naar de omliggende landbouwgronden. Het plangebied ligt in één van de eerste stadsuitbreidingen uit deze periode, ten noordoosten van de historische binnenstad, namelijk de St.-Amandwijk met burgerlijk karakter die tussen 1862 en 1872 is uitgelegd. Ten Oosten aan de overzijde van de spoorweg ontstond de arbeiderswijk "Spanje" of "Overstatie" met parochiekerk O.-L.-Vrouw uit 1876-1878. Ten zuiden van de Ooststraat, de Delaere- en de St.-Alfonsusstraat in kruisvorm met in de oksel het in 1868-1871 gebouwde redemptoristenklooster. Eind 19de eeuw wordt de St.-Amandwijk verdere uitgebreid met de belle époque-wijk genaamd "Barnum"¹⁰.

⁹ CALLEWAERT, F., 1996, p. 50 - 62

¹⁰ Muylaert F. 1989

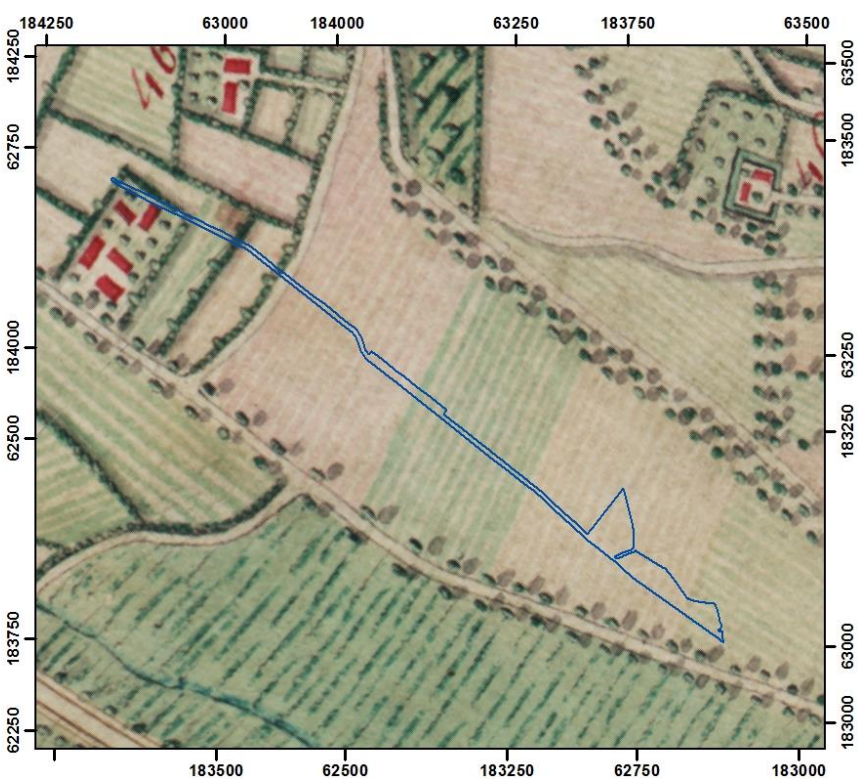
Ter hoogte van het projectgebied zelf bevonden zich gebouwen van een oude weverij en vlasweverij. De gebouwen bestonden voornamelijk uit loodsen van de vlasfabriek en weverijen en fabrieksschoorstenen. Deze werden opgenomen in de inventaris van onroerend erfgoed maar werden reeds gesloopt. Hier bevonden zich twee kenmerkende diephuizen van drie en twee trav. En één bouwlaag met puntgevel onder decoratieve, overkragende gootlijst. De gebouwen waren opgetrokken uit Geel-oranje baksteenbouw verfraaid met witte sierbaksteen op een gecementeerde plint. Er bevonden zich steekbogige muuropeningen en vensters voorzien van diefijzers in deze gebouwen. Hierachter stond een weverijzaal onder sheddaken, met op de noordwestelijke hoek een schoorsteen. Ten westen stonden drie sterk verbouwde rechthoekige gebouwen onder een plat dak die verfraaid waren door middel van witte baksteen en getrimmeerd door middel van pilasters¹¹.

3.3.2 Historisch kaartmateriaal

3.3.2.1 Kaart van Ferraris (1771 – 1778)

De vroegste cartografische bron die voor het projectgebied beschikbaar is, is de kaart van Ferraris (hoewel Sanderus beschikbaar is, staat het onderzoeksgebied hier niet op gekarteerd) uit de late 18de eeuw. Hierop staat het projectgebied aangegeven binnen landbouwgrond en wordt het doorsneden door verschillende perceelsgreppels in een noordwest-zuidoost oriëntatie. De kern van Roeselare bevindt zich ten zuidwesten van het onderzoeksgebied waarbij duidelijk blijkt dat er geen directe relatie bestaat met de kern. In het noorden doorsnijdt het onderzoeksgebied de westelijke grens van een hoevecomplex. De oostelijke weg komt overeen met de huidige Beversesteenweg. Ten westen is de Sint-Amandsbeek duidelijk waar te nemen en wordt de beekvallei weergegeven als natte zone. Voornamelijk ten oosten zijn een aantal walgrachtsites vast te stellen.

¹¹ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/23873>

Figuur 11. Situering van het projectgebied op de kaart van Ferraris.

3.3.2.2 *Atlas der Buurtwegen (1840)*

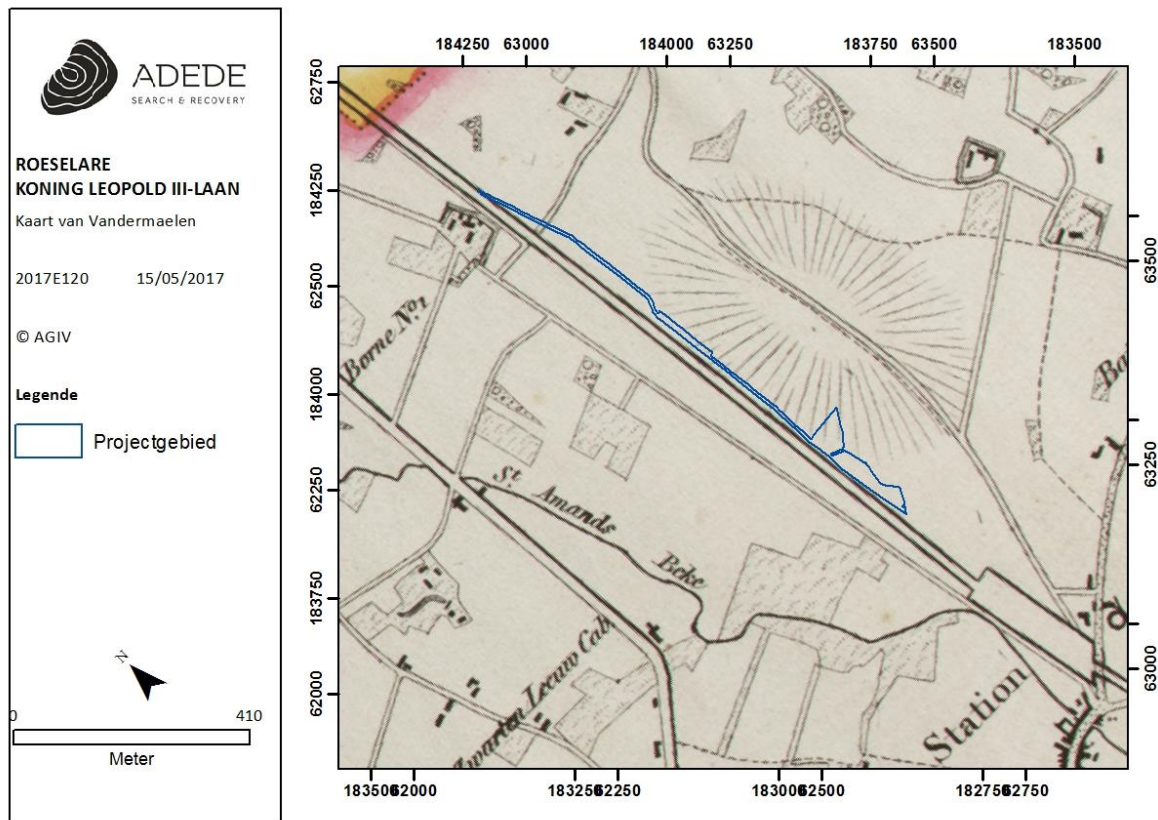
Ook op de Atlas der buurtwegen staat het projectgebied grotendeels aangegeven binnen landbouwgebied zonder bijkomende informatie. Ten noorden wordt de projectzone buiten de eerder vermelde hoeve geplaatst. Deze hoeve wordt, in tegenstelling tot de Ferrariskaart weergegeven als een omwalde site.

Figuur 12. Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen.

3.3.2.3 Topografische kaart van Vandermaelen (1846 – 1854)

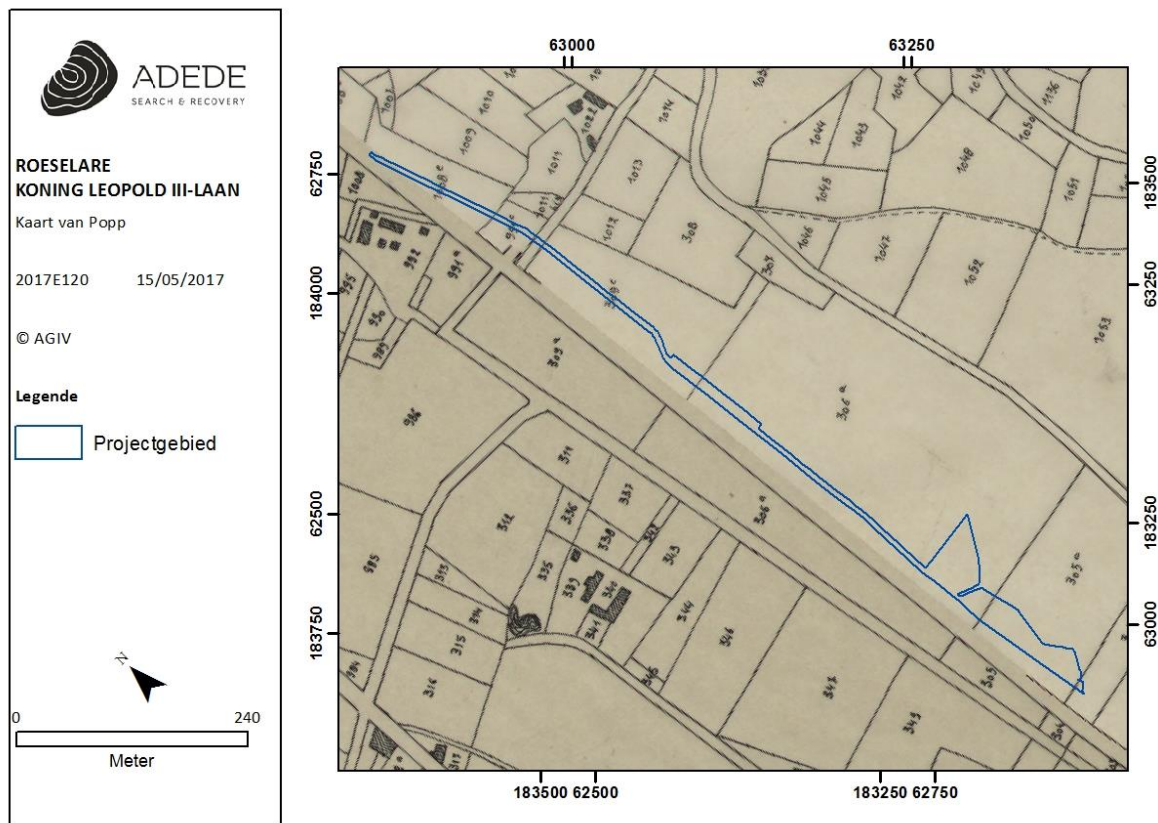
Ook deze kaart schetst de noordelijke zone buiten het onderzoeksgebied. Het onderzoeksgebied en diens omgeving kent nog geen bebouwing, het station van Roeselare is reeds duidelijk vast te stellen. Deze topografische kaart schetst een helling ten noordoosten van het onderzoeksgebied waarbij het er deel van uitmaakt.

Figuur 13. Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen.

3.3.2.4 Kaart van Popp (1842 – 1879)

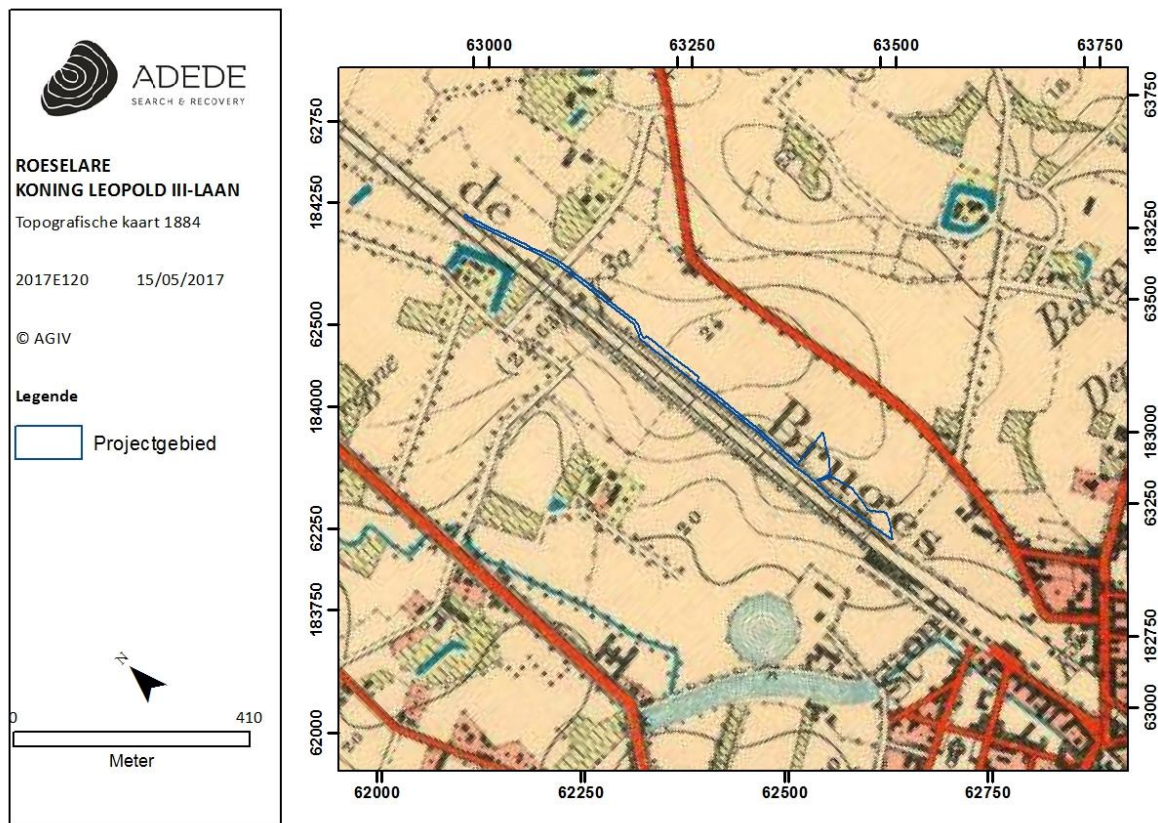
De Poppkaart geeft een gelijkaardige positie van het projectgebied ten opzichte van de omgeving weer dan de topografische kaart van Vandermaelen en de Atlas der Buurtwegen. Ook hier is te zien dat het onderzoeksgebied doorsneden wordt door meerdere perceelsgrenzen en ten oosten bebouwing zichtbaar is. Direct ten zuiden van het projectgebied loopt de spoorweg.

Figuur 14. Situering van het projectgebied op de kaart van Popp.

3.3.2.5 Topografische kaart van België (1884)

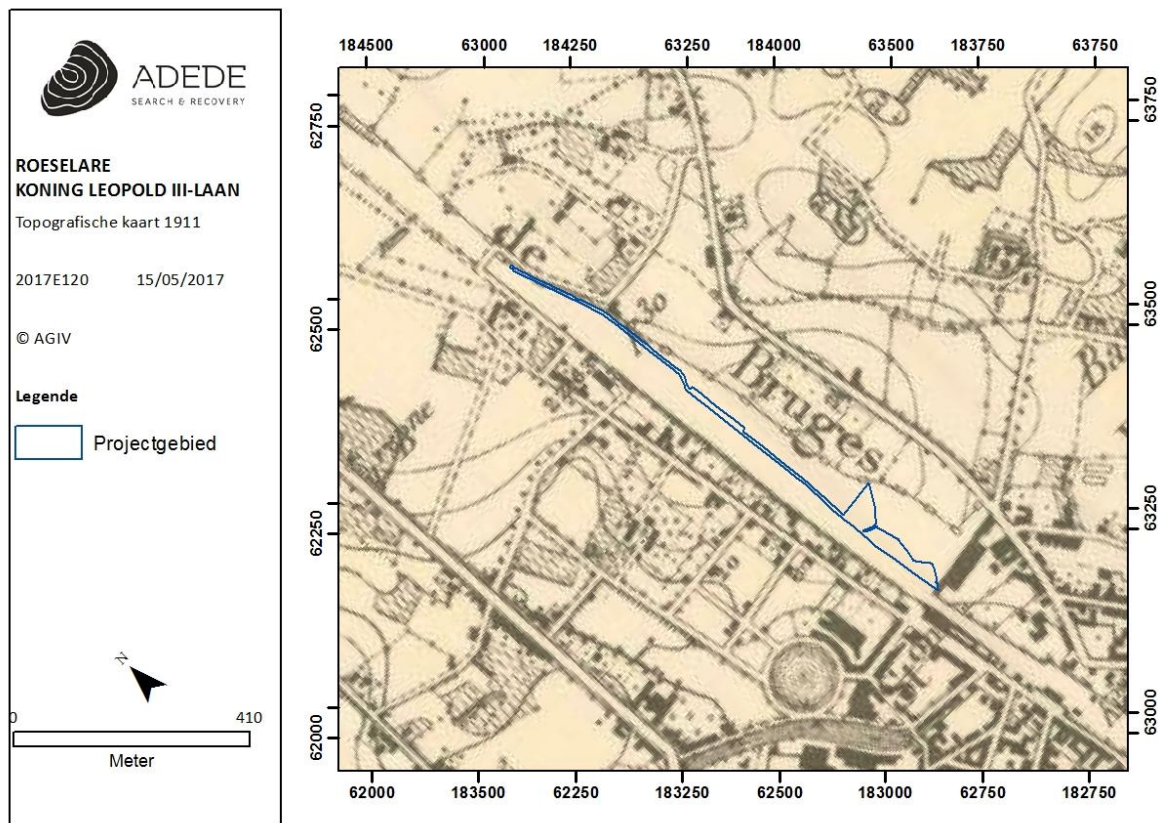
Op deze topografische kaart is de bebouwing binnen het onderzoeksgebied nog steeds gelijk aan deze weergegeven op de vorige kaarten. Ook de rest van het projectgebied bevindt zich nog steeds binnen landbouwgronden en ten zuiden loopt nog steeds de spoorweg.

Figuur 15. Situering van het projectgebied op de topografische kaart van België uit 1884.

3.3.2.6 Topografische kaart (1911)

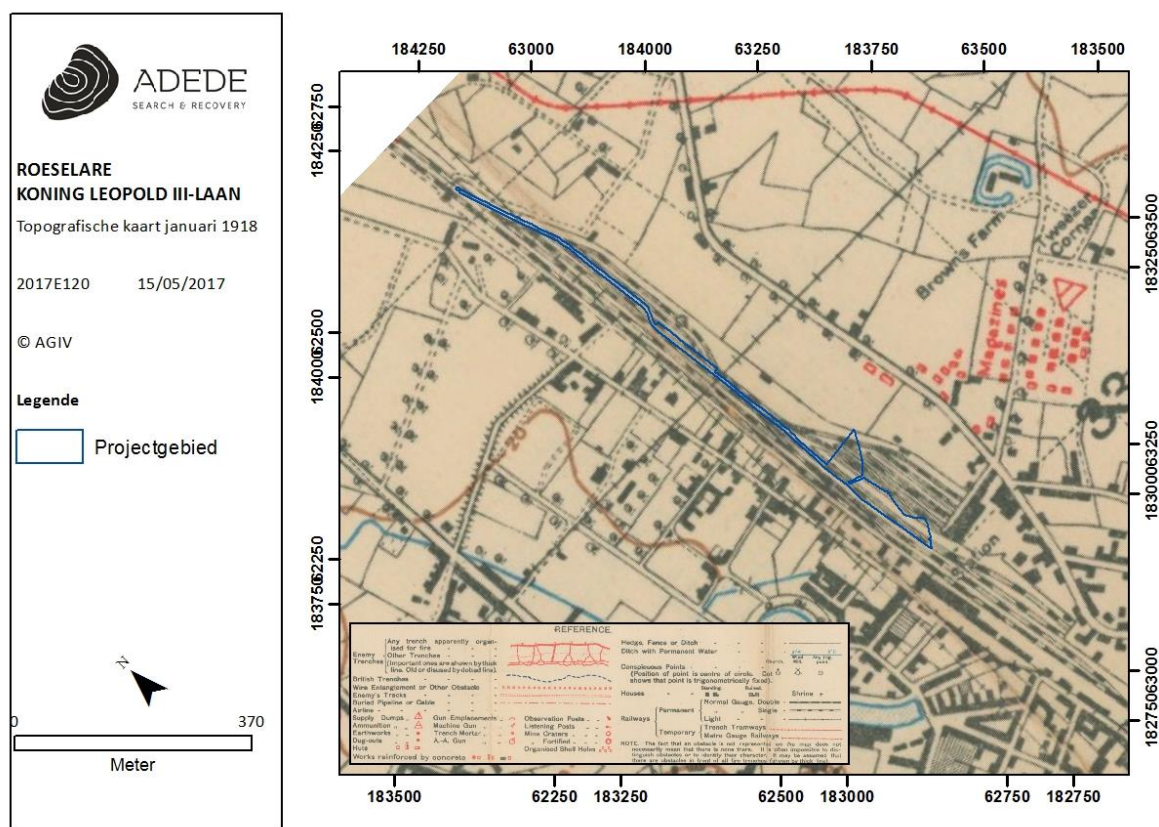
Een groot verschil met voorgaande kaart is de weergave van de stations zone waarbij het onderzoeksgebied nu volledig hierbinnen valt. De walgrachtsite in het noorden, zichtbaar vanaf de Atlas der Buurtwegen als omwalde site lijkt op deze kaart gesupprimeerd te zijn.

Figuur 16. Situering van het projectgebied op de topografische kaart uit 1911

3.3.2.7 Trenchmap december 1917

Verscheidene zaken vallen vast te stellen aan de hand van deze Bitse loopgravenkaart uit 1918 die de situatie uit december 1917 weergeeft. Het onderzoeksgebied ligt bijna volledig binnen het spoorwegennetwerk waarbij het centrale deel ter discussie kan staan. Ten oosten van het onderzoeksgebied bevindt er zich een Duits munitiedepot met barakken en ingegraven magazijnen. Ten oosten daarvan loopt eveneens een spoor. Het onderzoeksgebied wordt niet specifiek binnen functie gekarteerd maar er kan aangenomen worden dat het in gebruik geweest is als rangeerstation.

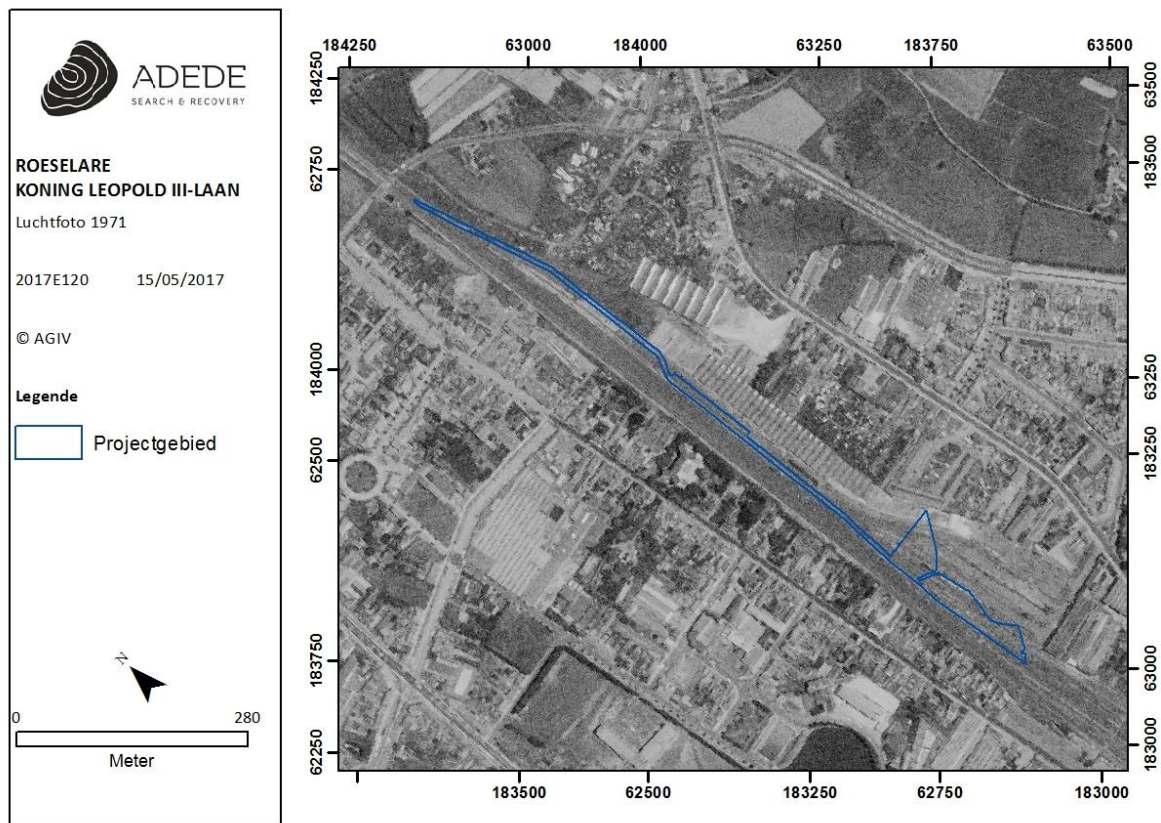

Figuur 17. Situering van het projectgebied op de loopgravenkaart uit 1918¹²

3.3.2.8 Luchtfoto 1971

De situatie die zichtbaar is op de luchtfoto uit 1971 schetst een situatie waarbij de eerder beschreven zone die tot een uitbreiding van het station behoort een eerste bebouwing kent evenals de omgeving van het onderzoeksgebied.

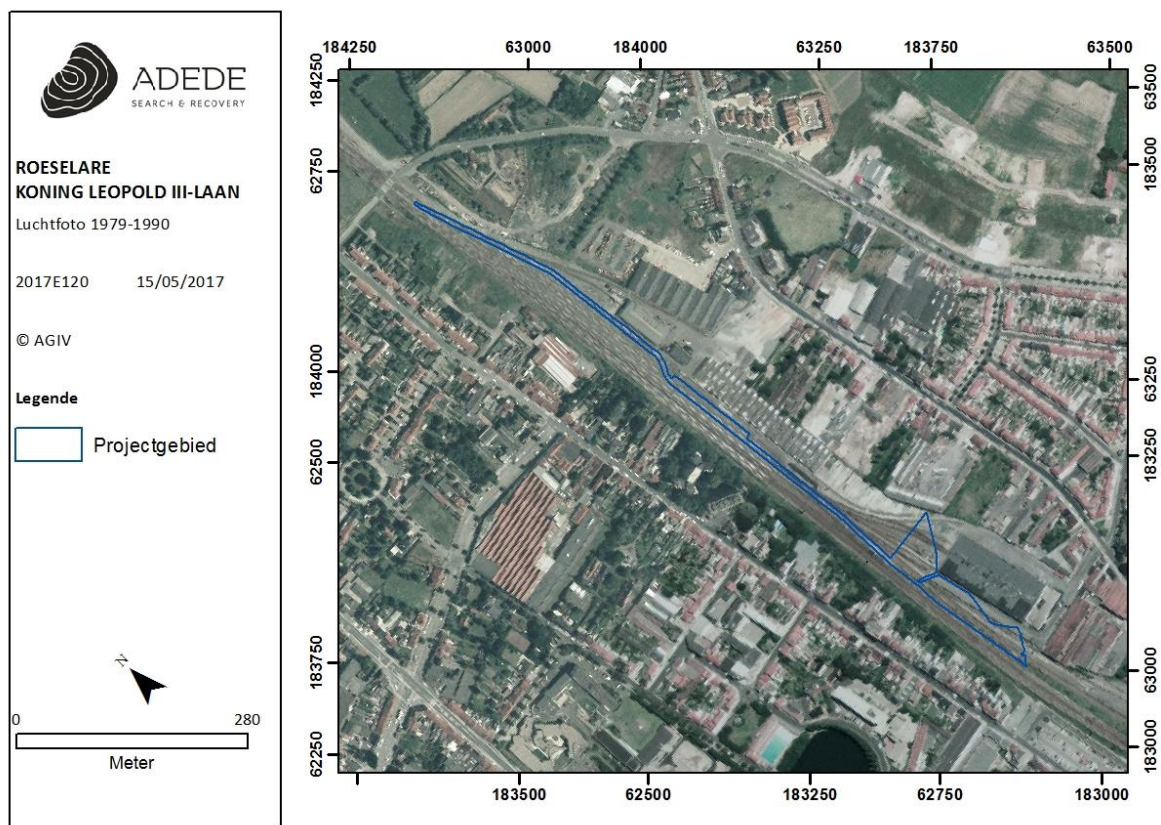
¹² <http://maps.nls.uk/view/101464870>

Figuur 18. Situering van het projectgebied op luchtfoto uit.1971

3.3.2.9 Luchtfoto 1979-1990

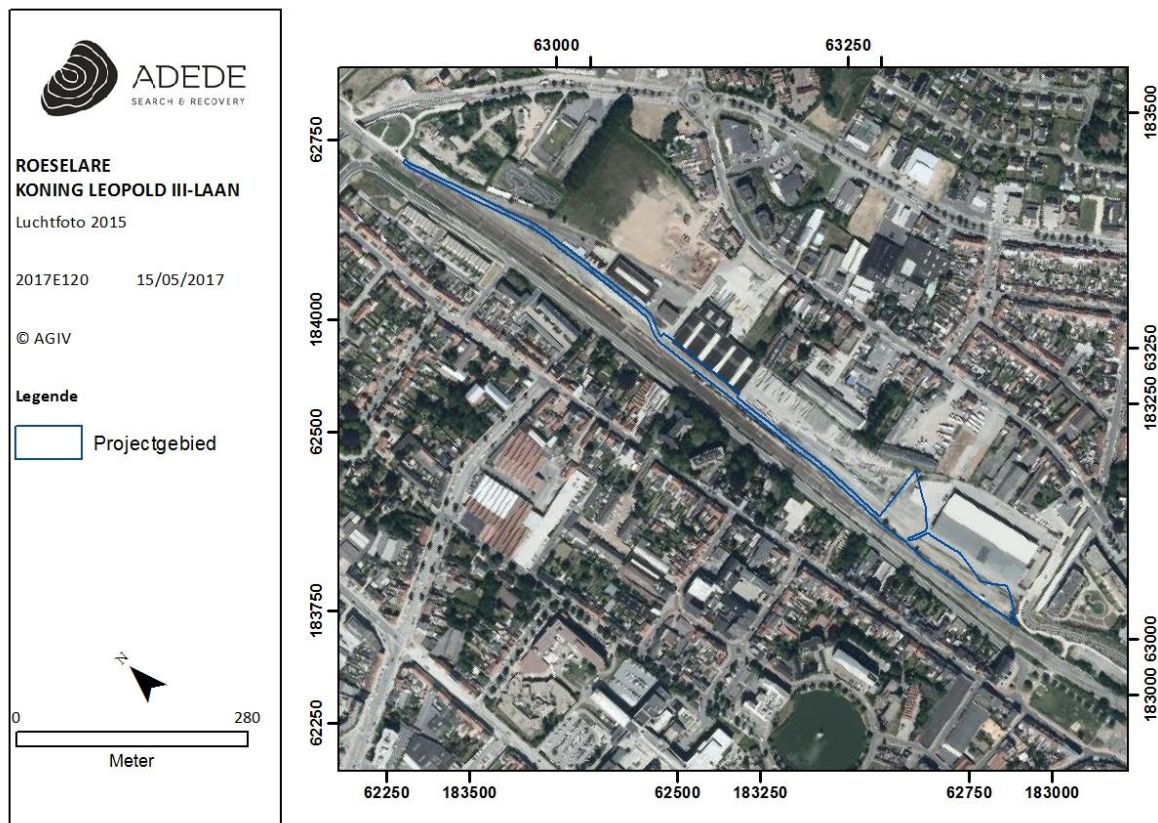
Het gebouw dat zich bevindt op de huidige TRAX site is hier voor het eerst zichtbaar, eveneens zichtbaar is een uitgebreider sporennetwerk op die hoogte ten opzichte van de huidige situatie

Figuur 19. Situering van het projectgebied op luchtfoto uit 1979-1990.

3.3.2.10 Luchtfoto 2015

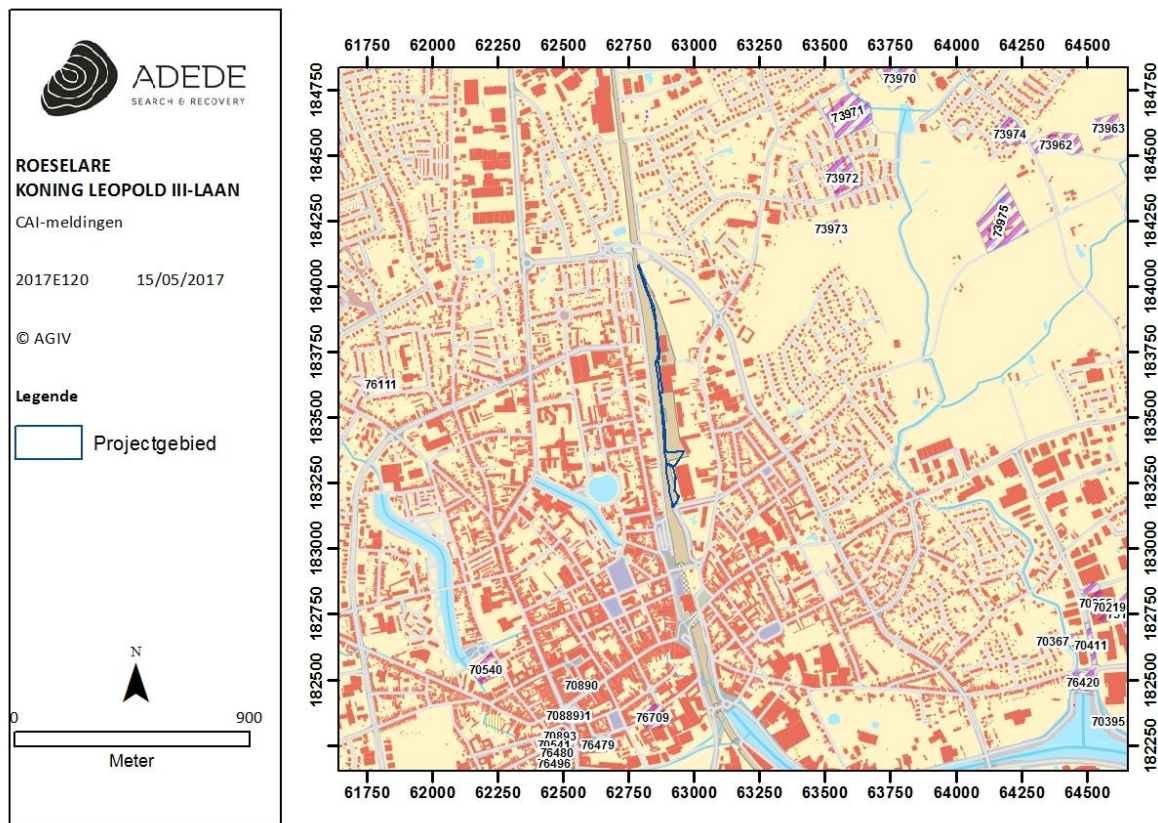
Opmerkelijk verschil met voorgaande luchtfoto is het inperken van het sporentracé in het zuiden van het studiegebied. Ten noorden lijken er sporen doorheen het onderzoeksgebied te lopen die mogelijks in onbruik geraakt zijn.

Figuur 20. Situering van het projectgebied op luchtfoto uit 2015.

3.4 Archeologische situering van het projectgebied

Zoals reeds eerder aangegeven werd binnen de contouren van het projectgebied nog geen voorgaand archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem uitgevoerd, noch werd er melding gemaakt van een cartografische indicator ter hoogte van het onderzoeksgebied. In de ruime omgeving van het projectgebied werden wel enkele meldingen opgenomen in de Centraal Archeologische Inventaris (CAI). Deze worden hier kort besproken. Verder werden ook reeds enkele archeologische nota's opgesteld voor onderzoeksgebied in de ruime omgeving van het projectgebied. De resultaten hiervan worden hier ook kort besproken.

Figuur 21. Situering van enkele CAI locaties in de omgeving van het projectgebied.

CAI locatie 76709¹³

Binnen de stadskern van Roeselare werd in 2002 tijdens een werfcontrole voor de bouwwerf van het Vrij Technisch Instituut vaststelling gemaakt van enkele losse aardewerkvondsten uit het begin van de 20ste eeuw. Het gaat hier om een ovoïde witte gegladde en ongerookte pijpenkop zonder hielkenmerk en een volledig klein potje in grijs steengoed. Verder werden ook het onderste deel van een houten beeldje van een trommelaar in Afrikaanse stijl en een verbrand en versinterd grondspoor aangetroffen.

CAI locaties 150428 & 76263¹⁴

Op deze locaties bevindt zich het bedrijventerrein Mandelstraat waarbinnen over meerdere jaren zowel archeologische prospecties als opgravingen werden uitgevoerd. Dit leverde grondsporen en artefacten op uit meerdere periodes.

¹³ <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/76709>

¹⁴ <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/76263> & <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/150428>

- Steentijden

In totaal werden hier 1722 lithische artefacten gevonden. Het leeuwendeel hiervan werd gedateerd in het laat-neolithicum en is te herkennen aan de minder verzorgde debitagestijl, mijnbouwsilex uit Spiennes onder de vorm van half-afgewerkte producten (bijlen en klingen). Verder werden ook Schrabbers, boren, pijlpunten, pijlsnedes, gepolijste bijlen, messen en zwaardere klingen met retouches uit deze periode aangetroffen.

Een deel van de gevonden lithische artefacten kon gedateerd worden in het midden-mesolithicum op basis van de microklingen in Coincy-stijl. Er werden uit deze periode voornamelijk microlieten en (micro)klingen, met afknotting, inkerving en afgestompte boord, geïdentificeerd.

- Metaaltijden

Uit de vroege bronstijd werden hier 2 cirkelvormige sporen aangetroffen, het gaat hier om een circulaire gracht en een circulair spoor met een diameter van ca. 26,5m. Deze werden geklasseerd als één structuur in de vorm van een grafheuvel.

Uit de midden-bronstijd dateren dateert nog een grafheuvel. Het gaat hier om een grafheuvel in de vorm van een circulaire gracht met diameter van ca. 16m waarbij er een onderbreking is in de noordelijke zijde van de gracht. Verder werd uit deze periode ook een grondspoor met bruine verkleuring (micro-depressie afgedekt door colluvium) aangetroffen met meer dan 1000 scherven. Ook een kleiner spoor bevatte aardewerk. Dit aardewerk kon allemaal gedateerd worden in de 1ste helft van het 2de millennium v. Chr. en is sterk aangetast en verweerd. Uit de midden-bronstijd werden ook nog een aantal losse aardewerkvondsten opgetekend. Het gaat hier om enkele bronstijdscherven en een spinschijfje.

De ijzertijd leverde hier enkel losse aardewerkvondsten op in de vorm van 4 versierde ijzertijdscherven die tijdens een campagne in 2000 aan het licht kwamen.

- Middeleeuwen

De meeste vondsten die in de middeleeuwen werden gedateerd werden toegeschreven aan de vroege middeleeuwen en meer bepaald de Karolingische periode. Het betreft hier voornamelijk grondsporen waarbinnen los materiaal werd aangetroffen. Er werden enkele lijnelementen aangetroffen die als gracht werden geïnterpreteerd. Verder werden ook nederzettingssporen teruggevonden die op basis van C14 datering in de Karolingische periode konden geplaatst worden. Het gaat hier om een viertal concentraties aan paalsporen, doorsnede door een systeem van grachten. Vermoedelijk gaat het om een of meerdere woonerven bestaande uit een rechthoekig woonhuis en een reeks schuurtjes of spiekers. Er werd ten minste één 2-schepige huisplattegrond aangetroffen, 3 spiekers waarvan één 6-palig en twee 4-palig, 4 waterputten en een vierkante hutkom met een reeks paalkuilen aangetroffen. Verder werden nog 2 grondsporen aangetroffen die mogelijk ook als waterputten te interpreteren zijn en mogelijk ook fragmenten van andere constructies (paalkuilen, greppeltjes). Ten slotte dateert uit

deze periode ook een alleenstaande hoeve bestaande uit een éénbeukig gebouw waarvan 22 gerichte paalsporen, een waterput en aardewerk werd teruggevonden.

Ook uit de volle middeleeuwen werd een gebouw plattegrond aangetroffen. Het ging hier vermoedelijk om een woonhuis dat mogelijk voorzien was van een potstal. Daarnaast werd ook een aanzienlijke groep paalkuilen aangetroffen die mogelijk verband houden met deze woning maar waaruit moeilijk een plattegrond valt op te maken.

- Onbepaald

Er werden op deze sites ook een waterput aangetroffen die nog niet kon gedateerd worden alsook een rechthoekig spoor met afgeronde zijden, mogelijk gaat het bij deze laatste om een hooimijt of schelf. Ook deze kon nog niet gedateerd worden.

CAI locatie 76420¹⁵

Hier bevindt zich de huidige zwaaiikom. Voordat deze werd aangelegd, bevond zich op deze locatie een enkelvoudige site met walgracht en vierhoekige ophoging. Een eerste vermelding naar deze site met walgracht dateert uit 1592, in 1982 moest deze site plaatsmaken voor de zwaaiikom.

CAI locaties 70397, 70367, 70219, 70218 & 70395¹⁶

Deze 5 locaties liggen allemaal in de nabije omgeving van de huidige zwaaiikom en op een zandrug. Hier werden tijdens verschillende veldprospecties, daterend van 1842 tot 1879 en ook 1977 een aantal vondstenconcentraties lithisch materiaal aangetroffen. Dit materiaal werd gedateerd in het mesolithicum met uitzondering van enkele vondsten uit de prospectie in 1977 die in het neolithicum werden gedateerd. Er werd verder geen informatie gegeven omtrent de types van het gevonden lithische materiaal.

CAI locaties 75166; 70355, 70411 & 76419¹⁷

Op deze locaties, gelegen net ten noordoosten en oosten van de zwaaiikom werden tussen 1979 en 1994 verschillende archeologische opgravingen (noodopgravingen) en veldprospecties uitgevoerd. Daarnaast werden ook een aantal werken in de omgeving archeologisch begeleid. Dit leverde materiaal en grondsporen op uit verschillende periodes maar voornamelijk uit de Romeinse tijd.

- Steentijd:

¹⁵ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/76420>

¹⁶ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/70397> & <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/70367> &
<https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/70219> & <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/70395> &
<https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/70218>

¹⁷ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/76419> & <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/70411> &
<https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/70355> & <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/75166>

Het betreft één enkele vondst van lithisch materiaal in de vorm van enkele silexfragmenten die verspreid over het terrein werden aangetroffen. Het ging hier onder andere om kernen op afslag, microklingen en een kernrandkling. Zeer sporadisch werd ook neolithisch materiaal aangetroffen. Ondanks de locatie vlakbij de verschillende reeds besproken steentijdvindplaatsen werd op deze locaties weinig lithisch materiaal aangetroffen.

- Romeinse tijd

Zoals reeds aangehaald kan het leeuwendeel van de grondsporen en artefacten op deze locaties gedateerd worden in de Romeinse periode. Het betreft hier bijna uitsluitend materiaal en sporen uit de midden Romeinse tijd. Zo was het mogelijk een artisanale zone af te bakenen waarbinnen metaalbewerking plaatsvond. Het gaat hier om een kuil met concentratie van metaalslakken die in verband kunnen gebracht worden met koperverwerking. Verder werden ook sporen van een steen- en pannenbakkerij in de vorm van onder andere een oven aangetroffen op een hoger gelegen zandrug. De bovenbouw van de oven is niet gevonden maar de vloer van de cirkelvormige stookkamer was wel gedeeltelijk bewaard. Verder is ook een stookgang en stookplaats teruggevonden en de resten van een holle boomstam werd geïnterpreteerd als tochtregelaar. Ten zuiden van de dakpanoven werd een concentratie dakpanfragmenten, waaronder veel misbaksels, aangetroffen. In de nabijheid hiervan werd ook verbrande aarde waargenomen. Deze vondst werd geïnterpreteerd als kleiwinningskuil, uitgezet in het alluvium van de Mandel en de Kromme Beek. De kuil werd secundair gebruikt als stortplaats voor ovenresten en misbaksels.

Op de stuifzandruggen ten noorden van de Mandel werden ook Gallo-Romeinse nederzettingssporen aangetroffen. Deze bestonden uit verschillende gebouw plattegronden van een mogelijke Romeinse houtbouw met grachtjes en greppels (8x7m) en een gebouw met een uitgegraven vloerniveau. In relatie tot deze plattegronden werd tevens een vierpostenspijker aangetroffen alsook 5 eikenhouten waterputten. 3 van deze putten werden geklasseerd als vierzijdige eiken waterputten en bevatten onder andere aardewerk, beenderen van rund, bronzen ketel, maalstenen, fragmenten van leren sandalen, een benen mesheft in de vorm van een kat, gewicht in basaltlava, ijzeren hingsels van emmers, hark, fragmenten van een ijzeroven en delen van een blaaspijp. Een 4de put werd geklasseerd als een uitgeholde boomstam waterput en bevatte onder andere aardewerk en tubuli. Een 5de en laatste waterput was grotendeels vernield en werd niet geklasseerd. Deze bevatte onder andere bot, maalsteenfragmenten, aardewerk en 2 bronzen ketels. Bij deze nederzetting hoorde ook een 4m brede gracht.

Ten noorden van de nederzettingssporen werden ook 4 brandrestengraven teruggevonden uit de midden Romeinse tijd. Deze bevonden zich buiten de Romeinse gracht en ten noorden van het bewoningsareaal.

Het vondstenmateriaal uit de Romeinse periode bestaat uit een vondstenconcentratie van Romeins materiaal in de vorm van aardewerk, imbrices en tegulae die niet preciezer dan Romeinse tijd konden gedateerd worden en een midden Romeinse concentratie van aardewerk daterend uit de 2de-3de kwart van de 3de eeuw n. Chr. Bij deze laatste groep aardewerk hoort onder andere een Castorbeker van gevernist aardewerk. De dateringen konden gedaan worden aan de hand van terra sigillata aardewerk dat op eenzelfde locatie werd aangetroffen in dezelfde vulling.

- **Middeleeuwen**

Uit de vroege middeleeuwen dateert een vondstenconcentratie aardewerk. Hierbij werden fragmenten van gedraaid reducerend gebakken kookpotten met strakke uitstaande rand en rolstempelversiering op de schouder, en fragmenten van eenvoudig overgeslagen rand en versiering van ingedrukte puntenrijen aangetroffen. Een enkele scherf kan mogelijk als Merovingisch worden gedateerd. Buiten deze vondstenconcentratie om werden nog enkele losse scherven Merovingisch aardewerk aangetroffen.

Archeologienota

- **Vooronderzoek Roeselare TRAX-Site (1778)¹⁸**

Deze archeologienota werd opgesteld voor de TRAX site, direct grenzend aan het onderzoeksgebied en zichtbaar op de aangeleverde plannen voor het fietspadtraject dat binnen deze archeologienota behandeld wordt. In het kader van deze archeologienota werden 3 boringen uitgevoerd die een verstoring van de ondergrond aangaven. Deze boringen werden op 20 cm diepte stopgezet wegens het raken van verharding in de ondergrond.

¹⁸ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/1778/bijlagen/8736>

4 Besluit

4.1 Besluit gespecialiseerd publiek

Op basis van het beschikbare en geraadpleegde bronnenmateriaal kon binnen het bureauonderzoek de aan- of afwezigheid van een archeologische site of relevante archeologische overblijfselen binnen de contouren van het projectgebied niet met zekerheid worden aangetoond. Wel kan een archeologische verwachting en een inschatting van de mogelijke impact van de geplande werken op het plaatselijke bodemarchief worden opgesteld.

Aan de hand van het bestuderen van de Centraal Archeologische Inventaris wordt gauw het belang van Roeselare duidelijk doorheen de geschiedenis. De omgeving getuigt van een occupatie en exploitatie vanaf de steentijden, de metaaltijden, Romeinse periode doorheen de middeleeuwen tot de Nieuwste Tijden.

Historische kaarten die een situatie weergeven voorafgaand aan de bouw van de spoorlijn schetsen het onderzoeksgebied in een omgeving die gekenmerkt wordt door akker – en weiland zonder voorkomende bebouwing. Er kan discussie ontstaan naar de aanwezigheid van een hoeve in het noorden van het studiegebied aan de hand van de Ferrariskaart, maar op latere kaarten valt de projectie hiervan er steeds buiten. Door de afwezigheid van bebouwing en het langdurige gebruik als akker- en weiland richt de archeologische verwachting zich in eerste instantie tot het aantreffen van grondsporen. Een specifieke verwachting naar de aanwezigheid van steentijdartefactsites is er niet, hoewel de landschappelijke ligging op een lokale hoogte, zoals duidelijk vast te stellen op de Vandermaelen kaart dit niet uitsluit.

De aanleg van de spoorlijnen hebben een rechtstreekse invloed gehad op het onderzoeksgebied evenals de omgeving ervan. Het studiegebied wordt telkens weergegeven binnen een verharde zone omgeven door bebouwing gelieerd aan het station. Tijdens de ontwikkeling van deze gebouwen rond de spoorlijn hebben er ongetwijfeld intensieve ingrepen plaatsgevonden. Ter hoogte van het zuidelijke deel van het traject werd dit vastgesteld door Monument Vandekerckhove adhv boringen, voor het overige deel van het traject kan dit vermoed worden, maar werd dit nog niet vastgesteld door middel van toetsing op het terrein. De geplande werken omvatten het aanleggen van een fietspad over een lengte van 1 km met omheining over een breedte van ca. 5meter. De verstoringsdiepte hierbij bedraagt maximaal 35 cm. Lokaal wordt over een strook van ca. 116m en een breedte van 6 meter een verbreding van de rijstrook in betonverharding aangelegd. Gezien de vorm van het onderzoeksgebied en de ligging binnen een vermoedelijke verstoorde zone acht ADEDE bvba het kennisvermeerderingspotentieel van het studiegebied heel laag tot onbestaand waardoor een toetsing naar de verstoringsgraad op het terrein in deze situatie niet noodzakelijk noch nuttig geacht wordt. De

kenniswinst met betrekking tot dit project werd bereikt tijdens het bureauonderzoek. ADEDE bvba adviseert bijgevolg geen verder (voor)onderzoek (met ingreep in de bodem).

4.2 Besluit breed publiek

Het bureauonderzoek liet niet toe met zekerheid de aan- of afwezigheid van een archeologische site binnen de contouren van het projectgebied vast te stellen. Bijgevolg dient een overweging gemaakt te worden tot verder (voor)onderzoek met ingreep in de bodem. De gekende archeologische waarden in de omgeving van het projectgebied gecombineerd met de topografische ligging en bodemgesteldheid van het projectgebied lieten toe een archeologische verwachting te scheppen voor het projectgebied. Deze werd vervolgens getoetst aan de reeds gekende toestand van het terrein om te bepalen of verder vooronderzoek hier opportuun is. Door aanwezigheid van de spoorlijn en de daarmee gepaard gaande ingrepen die vast te stellen zijn op verscheidene orthofoto's in combinatie met de vorm van het onderzoeksgebied laten niet toe het onderzoeksgebied met een hoog kennisvermeerderingspotentieel te bestempelen. Door deze vermoede verstoringen (enkel het zuiden van het onderzoeksgebied werd recent aangetoond) en de vorm van het studiegebied ligt het kennisvermeerderingspotentieel binnen het projectgebied danig laag waardoor een de kostprijs van een eventueel verder (voor)onderzoek met ingreep in de bodem hiertegenover niet meer kan verantwoord worden. Bijgevolg adviseert ADEDE bvba dan ook geen verder (voor)onderzoek.

5 Bibliografie

BOGEMANS F., 2005, Legende overzichtskaart quartairgeologie Vlaanderen, Vrije Universiteit Brussel, Brussel.

BOGEMANS, F. en C. BAETERMAN, 2007. Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart, Kaartblad 19-20 Veurne-Roeselare. Vlaamse overheid. Dienst Natuurlijke Rijkdommen, Brussel.

CALLEWAERT F., Deel 2: Van straten en steenwegen in Roeselare 1875-1900, in Mandeldal, XXI, 1996.

DE GUNSCH A., Metdepenninghen C., Tansens A. & Vanneste P. 1999: Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Provincie West-Vlaanderen, Arrondissement Roeselare, Kanton Roeselare, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 17N1, Brussel - Turnhout.

DOCHY B., Geschiedenis van de Stad Roeselare vanaf de oudste tijden tot heden, s.l., 1949.

JACOBS, P. en M. De CEUKELAIRE, 2002. Kaartblad 19-20 Veurne-Roeselare. Toelichtingen bij de geologische kaart van België – Vlaams Gewest. Belgische Geologische Dienst en Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie, Brussel.

Lithostratigrafische tabel van het Neogeen en Paleogeen (Tertiair), DOV

MUYLAERT F., Roeselare door de jaren heen, Roeselare, 1989.

VAN RANST E. & SYS C., 2000, Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000), Laboratorium voor Bodemkunde, Gent.

- Websites:

<http://www.Geopunt.be>

www.dov.vlaanderen.be

<http://maps.nls.uk/view/101464870>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

<https://cai.onroenderfgoed.be/>

<https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/1778/bijlagen/8736>

<https://www.roeselare.be>

6 Lijst van plannen

Plannr.	Beschrijving	Schaal	Wijze vervaardiging	Datum aanmaak
0001	Projectgebied op topografische kaart.	1:7500	digitaal	02/05/2017
0002	Projectgebied op orthofoto uit 2016.	1:1500	digitaal	02/05/2017
0003	Projectgebied op GRB kaart, kadastrale informatie.	1:1000	digitaal	02/05/2017
0004	Gekende verstoorde zones binnen het projectgebied.	-	digitaal	02/05/2017
0005	Inplantingsplan bestaande situatie projectgebied.	-	digitaal	02/05/2017
0006	Inplantingsplan geplande situatie projectgebied.	1:7500	digitaal	02/05/2017
0007	Projectgebied op Digitaal hoogtemodel Vlaanderen II, Digitaal terreinmodel, raster 1m.	1:20000	digitaal	02/05/2017
0008	Projectgebied op Digitaal hoogtemodel Vlaanderen II, Digitaal terreinmodel, raster 1m (Detail).	1:1700	digitaal	02/05/2017
0009	Projectgebied op de tertiair geologische kaart.	1:10000	digitaal	02/05/2017
0010	Projectgebied op de quartair geologische kaart.	1:10000	digitaal	02/05/2017
0011	Projectgebied op de bodemtypekaart.	1:10000	digitaal	02/05/2017
0012	Projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart per perceel, opname 2016.	1:10000	digitaal	02/05/2017
0013	Projectgebied op de erosiegevoeligheidskaart der Vlaamse gemeenten.	1:10000	digitaal	02/05/2017
0012	Projectgebied op de overstromingsgevoeligheidskaart.	1:10000	digitaal	02/05/2017
0014	Projectgebied op het bodemgebruiksbestand, opname 2001.	1:5000	digitaal	02/05/2017
0015	Projectgebied op het gewestplan.	1:10000	digitaal	02/05/2017
0016	Projectgebied op kaart van Fricx.	1:50000	analoog	02/05/2017
0017	Projectgebied op kaart van Ferraris.	1:15000	analoog	02/05/2017
0018	Projectgebied op Atlas der Buurtwegen	1:2500	analoog	02/05/2017
0019	Projectgebied op topografische kaart van Vandermaelen.	1:5000	analoog	02/05/2017
0020	Projectgebied op kaart van Popp.	1:4000	analoog	02/05/2017

0021	Projectgebied op topografische kaart 1911.	1:10000	analoog	02/05/2017
0026	Projectgebied op topografische kaart 1864	1:5000	analoog	02/05/2017
0022	Projectgebied op luchtfoto uit 1971.	1:4000	digitaal	02/05/2017
0023	Projectgebied op luchtfoto uit 1979-1990.	1:2000	digitaal	02/05/2017
0024	Projectgebied op luchtfoto uit 2015.	1:2000	digitaal	02/05/2017
0025	CAI-locaties ten opzichte van het projectgebied.	1:15000	digitaal	02/05/2017
0025	Kaart met verstoorde zones	1:2000	digitaal	02/05/2017

7 Lijst van figuren

Figuur 2. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m.	- 15 -
Figuur 3. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m (detail).	- 16 -
Figuur 4. Hoogteprofielen van het projectgebied.	- 17 -
Figuur 5. Situering van het projectgebied op de tertiair geologische kaart.	- 19 -
Figuur 6. Situering van het projectgebied op de quartair geologische kaart.	- 20 -
Figuur 7. Situering van het projectgebied op de bodemtypekaart.	- 22 -
Figuur 8. Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart.	- 23 -
Figuur 9. Situering van het projectgebied op de erosiegevoeligheidskaart.	- 24 -
Figuur 10. Situering van het projectgebied op het bodemgebruiksbestand.	- 25 -
Figuur 11. Situering van het projectgebied op het gewestplan.	- 26 -
Figuur 12. Situering van het projectgebied op de kaart van Ferraris.	- 30 -
Figuur 13. Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen.	- 32 -
Figuur 14. Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen.	- 33 -
Figuur 15. Situering van het projectgebied op de kaart van Popp.	- 34 -
Figuur 16. Situering van het projectgebied op de topografische kaart van België uit 1884.	- 35 -
Figuur 17. Situering van het projectgebied op de topografische kaart uit 1911.	- 36 -
Figuur 17. Situering van het projectgebied op de loopgravenkaart uit 1918.	- 37 -
Figuur 18. Situering van het projectgebied op luchtfoto uit 1971.	- 38 -
Figuur 19. Situering van het projectgebied op luchtfoto uit 1979-1990.	- 39 -
Figuur 20. Situering van het projectgebied op luchtfoto uit 2015.	- 40 -
Figuur 21. Situering van enkele CAI locaties in de omgeving van het projectgebied.	- 41 -

8 Bijlage

Province

West-Vlaanderen

Stad

Roeselare

Bouwplaats

Spoorweg Roeselare

Ontwerp

Fietsverbinding Trax-tunnel

Bouwheer

Stad Roeselare
Botermarkt 2
8800 Roeselare
051 25 21 11

Info

Departement DIPOD
dienst wegen - cel projecten / verkavelingen / onderhoud / nutsmaatschappijen
Ter Reijnders 13
8800 Roeselare
051 22 12 11 fax 051 25 25 32
dipod@roeselare.be
www.roeselarebereikbaar.be

ROESELARE

IS R VOOR JOU

www.roeselare.be

Dossier

300615

Datum

01/06/2015

Ontwerper

Decanq Chesney

Wijziging

Gezien en goedgekeurd door de gemeenteraad in openbare vergadering van :

stadsmagist

Bij bevel,

Geert Sintobin
stadsschep

Kris Declercq
burgemeester

Plan : 1/1

Ontwerp nivaau aan te leggen fietspad tussen de site TRAX en de spoorwegmuur detail TRAX & Betoncentrale 1/200

Schaal : 1/500